

66 G 102

66 G 102

Národní knihovna ČR
Historické fondy

66 G 102

Národní knihovna

1002284292

Rack János

Levele

Magdolna újság, add vissza
a pénznek, kölgalta
kezehez nygmin

Rack János

Rack Janos

Rack Janos
Konyve hael
Rack Janos veszki dol

Kol Hon

Mert
1870

Er 1902

Kapta 17

More, 802. Sik

W. Estene
December 1870

Kos Honig.

W. L. C. 1870

ind

p.

Book of Ferret
Book of Givens

MAGYAROKNAK ERÉDETEKRŐL,

E Z E K N E K

KIRÁLYJAINAK ÉLETEKRŐL,

Vifelt dolgaikról, halálokról, temettségekről,
kik alatt mi jött a' Magyar Koronához,
és mi nyeretett-el,

PÁLMA FERENTZ KÁROLY UR'
MUNKÁJÁBÓL

Magyar Verseken tsinált rövid

HISTORIÁTSKA

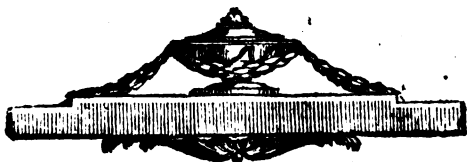
KETSKEMETI SIGMOND,
Polgárdi Prédikátor által.

POSONYBAN,
FÜSKUTI LANTNER MIHÁLY'
költse-... ..tel.

66 9102

KNIHOVNA
KUBELÍKOVÁ
(SZÉLLOVA)

Ez a' Magyar haza fok Tartományokból
Allott vólt régenten, Tót, 's Tseh lakosokból,
De, hogy ki-hajtattak általunk honnyokból,
Magyar Ország neve ; mert áll Magyarokból.

Túl a' Dunán való részt Pannoniának,
Hívták Tifzán felül régi Dátziának,
A' Garanyon felül Marahaniának,
A' Kárpát és Tifza közt Jász-Szállásának.

Ez a' föld nemes föld, jó, 's egészséges-is.
Azért vágytak erre a' Romaiak-is,
Gothufok, a' Frantzok, Marahánufok-is,
A' Vandalufok-is, Longbárdufok-is.

Most amaz, ezt, ez majd amaszt ki-hajtotta,
Most ez, ezt, majd amaszt, Urának vallotta,
Ez, amaszt, ezt, amaz, prédálta, fosztatta,
Nem vólt sem emennek, sem annak nyugotta.

A' Negyedik Százba Hunnufok jövének
Ez helyre, ezek-is ki-verettetének,
Az hatodik Százba mert rajtok ütének
Az Avarefek, kik így neveztetének.

Kilentzedik Százba, a' Magyarok jöttek
 E' földre, e' földért sok vér-ontást tettek,
 Probálták őket-is sok-féle szülöttek
 Ki-hajtani; de már itt meg-öröködtek.

A' Hunnufok régen Éjszakon lakának,
 A' Sinaiakkal szomszédok valának,
 Mivelhogy ezekkel gyakran tsatázának,
 Azért-is helyekből ki-hajtatának.

Kilentzven háromba lett ki-hajtatások
 A' Tatórok közt volt azután lakások,
 Háromszázban tizben, nyöltzban változások
 A' Volga vizéhez lett nyomattatások.

Háromszáz hetvenbe négybe bé-hágának,
 Európában-is, fokot tsatázának,
 Sok népek általak meg-hodoltatának,
 Balambér volt neve, e' nép Királyjának.

A' Hunnufok tiz száz ezeren valának,
 A' kik Európába ekkor bé-hágának,
 Tsak azokat mondom, kik fegyvert fogának,
 A' több népek, ezek után tódulának.

Alipzur, Alzidzur, nemzetség neve ez.
 Ittmár, Tunkás, Boisk, az irás így nevez,
 Kiket, adta magát e' hollygó Nemzethez;
 Hol az Hunnus, ez-is, mind ott a' kép evez.

Tölök

~~494~~
**Tölok Alánufok meg-hodoltatának,
 Ostrogothufok meg-aláztatának,
 A' Nagy Tanaistól más vizig Dunának,
 Kit hívnek eképen ök uralkodának.**

**Háromszáz hetvenbe, a' bé-szállának
 Két (a) Imperátortól nagyot el-kapának,
 A' leg-szebb, 's jobb részét e' Magyar hazának,
 A' mit akkor hívtak vólt Pannoniának.**

**Háromszáz nyoltzvanba hétbe a' ki leve
 Király e' nép között Kráton ennek neve,
 Négy százba koronát Uldinus fel-teve,
 Bendekutz négy százba tizenegybe veve.**

**Négy száz harmintz négybe a' páltzát fel-vette,
 Atila, a' népet leg-ottan vezette,
 Az Akatzirusra, 's alája vetette,
 Nemzet ez, a' Pontus tengernek mellette.**

**Teodofius Tzár békeiséget veve
 Atilától, hét száz font aranyot teve,
 A' mit esztendőnként adott, ekép' leve
 Békeisége, ifjú Tzár ennek a' neve.**

**Négy száz ötven egybe Nap nyugotra tére,
 Hogy a' birodalmat ejtené kezére**

A 3

Ka-

(a) Valentiniánustól és Gratianustól.

Katalaunumnak itt szált mezejére,
Hol majd sok embernek ki-omlott a' vére.

Váentiniánnál vólt itt ütözete,
Kinek feld-Marfala sok népet vezete,
AETIVS, kinek nagy emlékezete,
Még ma-is ez hartzról fen van nevezete.

Sem egyik, sem másik, itt plattzot nem vesztett,
Egyik a' masikból, szörnyü vér-ontást tett,
Két száz ezer ember két részről el-esett,
Atila eképen haza majd utat vett.

Ez után Atila ment Aquileára
Mediolanummal maga hatalmára
Hajta, azután ment Roma Városára,
De ezt nem bántotta a' Pápa jártára.

Négy száz ötven négybe lett párosodása,
Másod izben, de nem lett szaporodása,
Mert első éjjelen vérbe meg-fulása,
Dombezyházán lett el-takaritatása.

Ötven esztendős vólt Atila, hogy meg-hólt.
Kis szemü, nagy fejü, közép termetü vólt,
Mig élt sok rebellis embert le-kaszabolt,
Jó vólt ahoz, a' ki nékie meg-hodolt.

Atilának három fiai valának
Ellak vala neve nagyobbik fiának,

Den-

Dengisits pediglen vólt a' másikának
 Irnak harmadiknak vólt, így hivatának.

Ezek egymás között eképen szollának:
 Mivel mi gyermeki vagyunk egy Atyának,
 Egy aránt Birói legyünk birtokának,
 Így az Országon kár vólt fel-országának.

Mert elsőbb Ellakus ellen támadának
 Gépidák, Gothufok, ellene állanak,
 Ellakus népéből sokat le-fozának
 Harmintz ezren vóltak, a' kik el-hullanak.

Maga Ellakus-is ekkor meg-öletett,
 Dengisitsnek-is majd feje el-véttetett,
 Irnak a' Tanais vizig verettetett,
 Hunnus birodalom itt el-végeztetett.

Avares név alatt másodszor jövének,
 A' Scithák Sinából nagy néppé levének,
 Két Seculum alatt e' földön élének,
 Nagy Károly Tsáfszártól el-töröltetének.

Azt kérded, hogy ezek mitsoda nemzetek,
 A' kik most itt laknak mi az eredetek?
 Honnét jöttek? mikor? mi tselekedetek,
 Hozta-ki ezeket, mi vólt nevezetek?

Ezek Nap-keleti emberek valának,
 A' kiket mind Scithák, Hunnufok fajzának,

Nap-keletről ezek idebb mozdulának,
 Nap-nyugotra, onnét ide bé-hágának.

Magyarnak, Turkusnak, egy az eredete,
 Mind kettőnek Mogoř volt a' nevezete,
 A' mig Hunniába volt telepedete,
 Török ennek most-is némelly vifelete.

Elsőbb tsak egy tsapat jöve Asiába,
 Mivel nagy galjba volt egész Sinába,
 Nem szeretett lakni e' nagy galibába,
 Félt, hogy fegyvert vetnek neki-is nyakába.

Majd a' maradék-is utánna todúla,
 De ez a' maradék ott meg-nem avúla,
 Hanem ez hazába onnét bé-rándula,
 Hogy nyóltz száz hatvankét esztendő fordúla.

Turkomannus nevet magokra vevének
 A' kik nap-nyugotra közülök lépének,
 A' kik ez jó földön meg-telepedének,
 Azok Magyaroknak itt neveztetének.

Turkufoknak az Alt (a) hegyről mondatának.
 A' melly alatt ezek sokáig lakának,
 Nem a' Töröktől hát ekép hivatának,
 Ambár Török néven sokáig valának.

Ezek

(a) Ammit tesz mint Sifak, vagy Turk.

Ezek magok között Királyt emelének
Arpádnak fejére koronát tevének,
A' koronát fogytig ennek a' verének
Ajánlák hiveséget ennek igérenék.

Hét fő Kapitányok közöttök valának,
Arpád volt az első, mint már Királyának,
Leg-zebb részét adták e' Magyar hazának,
A' mit akkor hívtak volt Pannoniának.

A' több részét az hat Kapitány el-vette,
De a' Király előtt az hitit le-tette,
Mihelyt kellett kezét a' kardra vetette,
Egy aránt Királyát ez hat segítette.

A' Kunnok mindnyájan utánnok jövének,
Ezek-is közöttünk meg-telepedének,
Ezeket esmérjük Hunnufok verének,
Most-is rajtok neve Attyok elejének.

Kimok származását fok a' Tatóroktól,
Vél indítván ilyen terhes októl:
Hogy a' Mi Anyánkat, azok közt Sokoltól
Tatár nyelven halják sokról 's Attyokról.

A' Jász Mőgor nyelven nyilas Vitézt térszen,
Vóltak-is nyilakkal ezek mindég készen,
Most ha a' szüksége hozza készen lészen,
Ország oltalmára kézbe fegyvert vérszen.

Székelyek Atila régi maradéki

Ez Atyánk-fiának Erdély leve széki,
A' Törököt onnét mert kardal tevé-ki
Gyula Kapitányúl adatatván néki.

Székel, Kún, Sokoltól mind egynek tartatik,
Székelnek tsak tsupán ez okért mondatik,
Hogy a' szél helyeken Strásáúll állatik,
Mert a' Strása másként Székelynek hivatik.

Ezer száz hufzon egy a' midön kerüle,
A' Kunok egy része Erdélybe perdüle,
A' székely nevezet itt reája süle,
Mint hogy ez Országba mintegy Srása üle.

Magyarnak, egy Kunnak, Jászna eredete,
Mi az oka, hát hogy más a' nevezete?
Ez hogy más időben esett a' jövete,
Ki elébbb, ki utobb, a' mikor jöhete.

Kazares, Kabares nevet viselének,
Uzziknak, Ugriknak, (a) majd neveztetének
Hunavarefeken, ezek értetének
Pátzinatzitakból majd Kunok levének.

Még az útban esett nevek változása
Azoktól, a' kik közt volt e' nép' lakása.

Vagy

(a) Neveztettek Hingiufoának-is.

Vagy a' Tartománytól, mellyen vólt szállása,
Vagy a' főtől, kinek kell meg-hodolása.

Ezer száz huszon négy folytába jövének,
A' Nagy Kunságiak nálunk le-ülének,
Ezer két száz harmintz kilentzbe gyülének,
A' kis Kunságiak 's le-telepedének.

Jafétiták ezek, vóltak Scithiába,
Pogányok, már ülnek a' Sem Sátorába,
Uram a' többit-is hozd-bé e' honnyába,
Innét vidd magadhoz Mennyek Országába.

De térjünk Árpádra, hogy meg-telepedett,
A' Magyar e' földön mind nemes ember lett,
Tsak tsupa fegyverrel ez szolgálatot tett,
Senkinek egy fillér adót sem fizetett.

Azt kérded adózok, hát kitsodák lettek?
A' régi lakosok, kik itt telepedtek,
Szántást, föld-mivelést, vetést ezek tettek,
Portzio, 's más terhek ezekre vettettek.

Minden Magyar ember annyi részt 's fundust vett,
E' földből, mennyiből szépen el-élhetett,
És minn szolgálatot az hadba tehetett;
Mert magáén minden itt szolgálatot tett.

E' felett hazai sok törvényt tevének,
Kik ellenek jártak büntetettének,

Illy

Hly formán Magyarok e' földön élének,
Mig szent István alatt más rendbe lépének.

Hogy jó törvényeket ez hazába tettek,
Azután kezekbe mingyárt fegyvert vettek,
Belgiumig mentek, győzedelmeskedtek,
Igy rettenetefek minden felé lettek.

Ezek fok népekre portiót vetének,
Sax, Bavarus, Svábok nékik fizetének,
De Auceps Henriktől le-ültettetének,
Hogy kilentz száz harmintz kettőbe lépének.

Ezzel a' Magyarok, hogy tsuffá levének,
Majd Olasz Országra biztosan térének,
It tiz mértze pénzen ö tölök vevének,
Frigyet Görögök-is ez úton tevének.

Henrik után Ottó a' fejére tette
A' Koronát, erre a' kezébe vette,
A' Magyar a' fegyvert, 's meg-is ijesztette,
De ugyan tsak Ottó még-is le-ültette.

Sok Magyar Hertzegek el-fogattatának,
Leel, Bolosúles nyársba vonatának,
Kilentz száz ötven öt esztendök folyának,
Mikor Botond 's mások ekép meg-halának.

A' Görögöktől-is majd meg-veretének,
Mind Zoltán, mind Toxis tsak nyerettedének
Azért-

Azért-is Ottóval majd frigyét kötének,
Hogy kilentz száz hetven egy idők menének.

Gejza, Toxis fia, hogy Fejedelem lett,
Ottóval azonnal ő-is frigy kötést tett,
A' frigybe Gejza Printz erre vétettetett:
Az Evangyélium, hogy itt hirdettetett.

Ezt Gejza maga-is néha halgatgatta,
És szívét lassatskán ugy meg-lágyitgatta,
Hogy egész házával magát arra adta,
Hogy a' kereszt vizzel magát meg-mosatta.

Kilentz száz nyoltzvanba háromba született
Géjzának egy fia meg-kereszteltetett,
Istvánnak, fejére korona tétetett,
Kilentz száz kilentzven hétbe tiszteltetett.

A' M A G Y A R O K N A K
K E R E S Z T Y É N
K I R Á L L Y A I K.

I.

Szent István Klérust meg-gazdagította,
A' Magnási rendet ez fel-állította,
A' Magyar Keresztyén vallásra hajtotta,
Mivel már a' Kristust ö maga vallotta.

Sok szép Templomokat István építetett.
Számos Klástromokat pénzel készíttetett.
Az Ország általa szép rendbe vétetett,
Mivel Vármegyékre ö töle fzedetett.

Három izbe vala néki tsatázása,
Gyulával, Tsászárral vólt hadakozása,
A' Bulgárokkal-is vólt vágdalkozása,
Mind ezeken vala nagy triumfálása.

Erdély Tartományát Gyulától el-vette,
Magyar koronához István ezt vetette,
Majd Konrád Tsászárral öszve békéltette,
Isten, Bulgárokat alája vetette.

Ugyan-is álomban Isten meg-intette,
A' Tsászárt nékie azt meg-jelentette:
Hogy kedves az István, ezt, hogy meg-értette,
A' Tsászár fegyverét azonnal le-tette.

Harmintzhét esztendő volt Király Felsege,
Ezer harmintz nyoltzba lelki ditsösége,
Székes Fejérvárba teste temettsége,
Familiájának lett magába vége.

II.

Alemannus Péter Szent Istvánt követte,
Ez a' Magyarot semmi Tisztre fel-nem vette,
Buja volt az Aszfszonyt majd tsak meg nem ette,
Ez két hibájáért, Magyar ki-vetette.

III.

Hogy Aba Samu lett az Ország Királyja,
A' ki-vettett Péter Henrik Tzárt infállya,
Tsak székibe tegye lesz néki szolgája
A' Tsászfár igy néki segédét ajája.

A' Magyarok ellen jö hát fegyverekkel,
Henrik, ütözetet téfzen-is ezekkel,
Meg-gyözi ezeket erős Vitézekkel,
Békefséget kérnek ezek követekkel.

Henrik Tsászfár ilyen feleletet téfzen,
Hogy a' békefségre ö mingyárt lesz készen,
Ha az ö Cliefe még a' Péter léfzen
Királyok eképen majd le-ül egészzen.

A' Magyarok erre de rá nem állának,
Mivel szabadofok mindenkor valának,
Király' választásban, és onnét hívának
Honnét, 's kit akartak Magyarok Urának.
Igy

Igy a' Tsászar látván, hogy Péter nem lenne,
 Kedves, ha a' népen erőszakot tenne,
 Söt magára Péter veszedelmet venne,
 Így Henrik el-végzi, hogy hát haza menne.

Aba Samu pedig kegyetlen Király vólt,
 Mert a' ki tsak Péter mellett egy jó szót szólt,
 Az majd Aba által kegyetlenül meg-hólt;
 Mert abban vagy fegyvert, vagy pedig karóttolt.

Meg-unván hát méltán ez kegyetlenségét
 Sámuelnek, a' nép küldi követtségét
 Péterért, és a' nép igéri hivségét,
 Jöjj Királynak esméri felségét.

Mihelyt Henrik ezen követtséget vette,
 Péternek kezére Seregét ejtette,
 Sámuel-is magát ellene vetette,
 De Györnél Rába közt plattzát el-vesztette.

Sámuel több népet majd verbuváltatott,
 A' Tifzán túl, de jaj ott majd meg-fogatott
 Haragofaitól, agyon vagdaltatott,
 Így szegény Sámuel éltétől fosztatott.

Aba teste foká a' föld színén hevert,
 De majd egy Kriptába Sár mellett helyet nyert,
 Éltében ez Kastélyt ő építtette mert
 Azért ez jó helyre teste tehetett szert.

Háza

Haza jöven Péter ismét olly buja lött,
 A' Tzárral meg-ismét gonosz frigyét kötött,
 Néki az Országról mert igéretet tött,
 Mellyet hamarjába az Ország észre vött.

Azért hamarjába Tsanádra gyülének,
 És Lengyel Országba követet küldének,
 Illyeni tisztetséget Andrásnak tevének,
 Hogy Királyi nevet adtak Felségének.

Ezt a' midön Péter Királyi észre vette,
 Astria felé útját sietette,
 De ezt a' Magyarság majd meg-elöztette,
 Ki-tolván szemeit, és viszfza vezette,

Adalbert Testvérje vólt Austriába,
 A' ki Marchio vólt egy Tartománykába
 Ehez bizott szegény e' nagy galibába,
 Baráttya nem lévén e' Magyar hazába.

Ezer negyven hatba élte végeztetett,
 Székes Fejér-várba, majd el-temettetett,
 Tette Pétsen bóltba, mellyet építetett,
 Maga, a' mint vélik, 's így el-végeztetett.

Samuel, és Péter hét idön valának,
 Királyok tsak ennyit ök uralkodának,
 Ezek egymás között fokot korszódának,
 Végre mind a' ketten rutúl meg-halának.

IV.

Mihelyt *András* Magyar Királyá kenetett,
 Péter vakitóin Satisfactiot tett,
 A' vallás dolgában azután törvényt vett,
 Ollyat, a' melly által nevezetese lett.

András törvényének rövid Summátskája,
 Ez, hogy minden Kunnak, a' kinek a' szájja,
 A' Jéfuft nem valja, annak nyakatskája,
 El-vágafsék: vagy itt nem lehet hazája.

Három izben *Henrik* *András* ellen próbált,
 De az *András* dolga mindenkor jóra vált,
 Éhség miatt *Henrik*, mert kétszer retirált,
 Harmadszor a' Pápa köztök frigyét tsinált.

Mivel-hogy *András*nak nem vala magzatja,
 Pomerániából Bélát ki-hivattya,
 Kedves testvér Ötsét ekepen biztattya,
 Hólta után, hogy öt Tronusra juttattya.

Jö hát Béla töle a' mint tsak lehetett,
 Azonban egy nem várt Printzetske született,
 A' ki Salamoni névvel neveztetett,
 Budán, hogy a' Paptól meg-kereszteltetett.

Mihelyt *Printz Salamon* született az Attya,
 Süntelen az eszét tsak azon forgattya,
 Hogy fiát, 's nem Bélát helyében állattya,
 S Hét esztendőskorán meg-koronáztattya.
 Ezt

Ezt Printz Béla látván, hogy ekép el-esett
 A' szent koronától, szivén sebet vett,
 Majd Lengyel Országba ment a' mint mehetett,
 András Bátyya ellen nagy hadat szedetett.

András az Tsászártól segítséget vészen,
 A' Tisza vizénél ütközetet téssen,
 De itt a' Béla Printz diadalmas léssen,
 Mellyért András Király futásra léssz készen.

De szegény Andrásnak nintsen úttya széles
 Itt futásra mivel van minden felé les
 Nints szegény Andrásfal tsak kenyér-is béles
 Nints kezébe futván fegyver fényes éles.

Azért a' Bakanyba szegény meg-fogatott,
 A' bú' mérge rajta, az halálig hatott
 Tefte a' Tihányi Klastromba záratott,
 Föld gyomrába, mellyet András fundáltatott.

A' Magyarok Papot fokat meg-ölének,
 András alatt Budán, egyet le-vetének,
 Egy hegyről Gellértet, 's vége lett éltének,
 Erről vagon neve szent Gellért hegyének.

Ezer negyven ötben Királya tétetett,
 András tiz esztendőn és ötön ülhetett,
 A' Királyi székbén, mert el-végeztetett,
 Élete hatvanban 's el-is temettetett.

Béla okofsággal a' népet vezette,
 Az adó portiót meg-kiffébitette,
 Héti vásárokat a' Béla szorzette,
 Mindennek az árát kereken ki-tette.

A' Magyarok ismét pogányok levének,
 Béla idejében; de majd meg-térének,
 Mint-hogy ő közülök sokat meg-ölének,
 'S Többé idejében probát nem tevének.

Andrásnak egy fia vólt, neve fiának
 Salamon, ez Printz Magyar koronának,
 Ekkor ez lakása vólt Austriának,
 Mert András Ernestust tette Tutorának.

Ez az Ernest Dux vólt egy Tartománykába,
 Erre bizta fiát Testamentomába,
 Ettől neveltetett-fel Austriába;
 A' hádi dolgoknak meg-tanulásában.

Hogy Salamon Bélát Ernestől kérte,
 A' Tsáfszár kedvéért el-nem eresztette,
 Mellyért Ernestusra hadát készítette,
 Béla, de majd népét épen el-vesztette.

Béla haza jöven még hadhoz készüle,
 Dömösön székibe de a' midön üle,
 Reménytelen széki alóla ki-düle,
 Belke a' testéből ekkép ki-perdüle.

Dö-

Dömösön Bélának teste fel-vétegett,
 Hatvan harmadikban Szekszárdra vitetett,
 És ott a' Klastromba kriptába tétetett,
 Mivel ez a' Klastrom töle épitetett.

Bélának két vitéz fiai valának,
 Gejza, László, ezek önként le-mondának,
 A' Tronusról, hívták ország Királyának

VI.

Salamont, ki, fia vólt Attyok Bátyjának.

Gejza és a' László illy frigyét kötének,
 Salamonnal, hogy ök tsak Duxok lennének,
 A' birodalomból három Részt vennének,
 Melly frigyét a' Rendek meg-petsételének.

Salamon a' frigyét, a' mikép vetette,
 Géjzával, Lászlóval azt nem tselekedte,
 Söt titkon ezeket tsak nem el-vesztette,
 Mivel a' Vid Grófnak tanátsát követte.

Vid, a' Gejza, 's László kontzát irigylette,
 A' Magyar koronát ezektől féltette,
 Ez okon a' Királyt úgy fel-mgerlette,
 Hogy titkon meg-öljék őket, el-végzette.

Ezt értvén a' Printzek panaszra menének,
 (a) Bolezlaushoz, kitől segédet kérenek,

(a) Lengyel Király vólt.

Mellyet, a' Bátyyoktól könnyen meg-nyerének,
Igy számos Sereggel majd vízfíza térének.

Ezt látván Salamon igen meg-rettene,
Géjzával, 's Lászlóval accordára mene,
Mindent meg-igére valami illene,
A' frigy kötés szerint Printzeknek tetszene.

Hogy ezek eképen öszve békéllének,
Egymásnak baráti kedvesek levének,
A' Királynak ezek fok hasznót tevének,
A' mikoron hartzra Vezérül menének.

Ezek gyözték-meg a' prédáló (a) Kunokat,
Ezek hodoltaták-meg a' Bulgárokat,
Ezek hajták ide a' Serviusokat,
Görögöket, ezek verték-meg másokat.

Ez jeles Actákért lásd-meg mit nyerének,
Salamon, és Vid Gróf irigyek levének,
Ellenek, 's magok közt ekép végezének,
Hogy Gejza, és László el-töröltetnének.

De ezt Géjza, 's László hamar észre vették,
Mellyért a' kezeket fegyverekre tették,
Ruffus, Lengyel, Morva őket segítették,
Igy Salamont Vátznál a' porba ültették.

Vi-

(a) A' kik Havas al-földéből ki-jártak prédálni.

Vitéziből Márznak áldozatot ada,
 Maga meg Salamon Ovárra szalada,
 Mint-hogy Salamonnak nem vala már hada,
 A' Királyság róla ekkép le-marada.

VII.

Gejzát fok kéréssel a' székebe ültették,
 De tsak esztendeig mint Királyt követték,
 Szekszárdon mert lelkét belőle ki-vették,
 Testét majd a' Vátzi Templomba fektették.

VIII.

Lászlóra Salamon két izbe készüle,
 Ipa segédével, mindenkor fel-süle,
 Végre a' reménység, hogy benne meg-hüle,
 Remetévé leve, ekkép el-merüle.

Hogy Salamont László ekép le-ülteté,
 Májd a' Kroátakat hozzá szerkeszteté,
 A' vitéz Kunokat maga alá-veté,
 A' Hazát törvénnel meg-ékesíteté.

Mikor a' Kamokkal László hadakozott,
 Az élés dolgából nagyon fogyatkozott,
 De majd táborába szarvasfokat hozott,
 Isten, mellyért László Istennek áldozott.

Tiz 's kilentz esztendön a' páltzát viselte,
 Élete fonalát ekkor ketté szelte,
 Az halál, a' föld majd a' testét bé-nyelte,
 Váradi Templomba, mert ő ezt mivelte.

Gejza Királynak két fiai valának,
Kálmán 's Almos ezek ekép hivatának,

IX.

Kálmánnak Magyarok hivatalt adának,
Hogy a' Magyarságnak jöne Királyának.

Kálmánt, László adta Váradi Papságra,
De onnét el-szökött Nagy Lengyel Országra,
A' Papságnál vágyván nagyobb méltóságra,
Innét hivattatott hát a' Királyságra.

Ezer kilentzvenbe hatba Király leve,
Sok jó, 's rosz dolgokkal hires leve neve,
Csak nem mindeneken gyözedelmet veve,
Igy birodalmához birodalmat teve.

Kun, Kroata, és Rácz, erejét érzette,
Mind a' két Austriát alája vetette,
De bezeg a' Ruffus jól meg-ijesztette,
Itt szaladásával életét mentette.

A' szent földre menő kereszties népeket,
Mivel fel-prédáltak itt sok embereket,
Vérrel fizettette-meg nekik béreket,
Ellenek rendelvén sok fegyvereseket.

Almoft testvér Öttsét Kálmán meg-fogatta,
Ugy ennek a' fiát Belát, ki-tolatá,
Szemeket, Dömösön Klaitromba záratta,
Igy Horvát Országtól őket meg-fosztotta.
Ezután

Ezután Bélának ki-herédésére

Küldötte emberét, de ennek testére,
Nem tette kezét, de egy matska tökére,
Eztet mutatta-bé Kálmán kérésére.

Azt kérded, hogy Kálmán ezt mért tselekedte,
Mert a' Szent Koronát ezektől féltette,
Mivel-hogy volt néki egy István születte,
Mind ezeket Kálmán ezért mivelgette.

Valakinek Kálmán Donátiót adott,
Az örökség ott a' férfira maradott,
Ott a' Leány ágra semmi nem akadott,
A' Leány ág pénzel fizetődött ki ott.

Fő fájásban esett Kálmán meg-halása,
Tiz 's kilentz esztendőn volt uralkodása,
Székes Fejér-Várba lett teste' szállása,
István' fiára szált nép' igazgatása.

X.

István lett a' Király, hát hogy Kálmán meg-hólt,
De mivel tsak tizen hat esztendőbe volt,
Az Ország dolgába igen keveset szólt,
Ezért a' Korona java-is meg-öszolt.

Egész Dalmatia mert szinte rebellált,
Spalatum, (a) Tragurum Venetus mellé ált,
B 5 Jádra

(a) Horvát Országi nagy Városok.

Jádra erős Város csak magának dézmált,
Senki ezek ellen kardot nem proteftált.

Álmos Kálmán előtt (a) Komnénushoz vette,
Magát mert Kálmántól életét féltette,
Kálmán' fia István ezt vizsza kérte,
De szánván Komnénus el-nem ereftette.

Azért ezek ketten majd öszve ütének,
Két esztendő múlva öszve békellének,
Egymás között ilyen frigy kötést tevének,
Hogy egymásnak mindég baráti lennének.

A' nagy Kunságiak ez tályba jövének,
A' Tifzántúl, a' kik meg-telepedének,
Tatarus Vezérek alatt bé-lépének,
Esmérjük ezeket a' magunk vérenek.

Ezek által majd a' pártos Dalmatakat,
Vizsza kerítette, a' Kun Afzszonykákat,
Szerette, Belgrádot és több váraskákat,
Szerzette végtére vett-fel barát ruhákat.

A' Kun menyetskéket, mivel-hogy szerette,
Ezzel kettős kárba magát kerítette;
Kunokat rablásra, mert bátrakká tette,
Másik az, hogy maga magvát el-vesztette.

A'

(a) Görög Imperator volt.

A' fzegény vak Bélát titkon meg-tartotta,
 A' Dömösi Klastrom élt, hogy meg-hallotta,
 István, mint örököfe Királynak vallotta,
 Széket Fejér-várba fel-koronáztatta.

Tizenhét esztendös vólt országlásában,
 Ezer száz harmintz egy esztendő jártában,
 Tefte tétettetett László Templomában,
 Váradon Istvánnak a' barát ruhában.

XI.

A' vak Béla magát emberül forgatta,
 Rámát (a) Koronához kardal ragasztotta,
 Az ő vakítóit halálra ragadta,
 A' fattyu Borikot innét el-hajtotta.

Borikhius Kálmán fiának mondatott,
 De feleségének mástól koholtatott,
 Azért Kálmán Paptól el-nem fogattatott,
 A' Koronához-is ezért nem juthatott.

Vizi betegséggel lett Béla' halála,
 Tizen egy esztendön koronával hála,
 Ettől, hogy vak Béla halállal meg-vála,
 Testének nyugalmat Fejér-várt találá.

Vak Bélának három fiai születtek,
 Gejza, László, István, kik Királyok lettek,
 Majd

(a) Bosniát.

Majd idő jártában, fokat veszekedtek,
Gejza ellen László 's István törekedtek.

XII.

Gejza lett elsőben az Ország' Királya,
Borikhiuffal vólt ennek nagy tsatája,
De szégyenbe merült a' Borik posája,
Mert tsak ugyan néki nem lett koronája.

Borikhjusnak vólt három segítsége:
Ausztriai Henrik, 's Tsáfzár ő felsége,
A' Tseh, de Gejzának itt leve jó vége,
Mert Gejzának fején maradt ékeisége.

Borikhiuft Posony Várából ki-verte,
Ausztriakufokat Lejtánál meg-nyerte,
Ezért a' Tseh népet ellene nem merte,
Hozni: mert magánál erősbnek esmérte.

Servfának Bányya ez alatt ide ált,
Gejzához (a) Mánuel, mellyért táborba hált,
Gejza ellen fokat őt esztendőn próbált,
Ezek után dolgok jó Békeségre vált.

Ezek a' bajai el-alig mulának,
Gejzának, testvéri meg-fel-tamadának,
Ellene, magoknak de kárt okozának,
Mert Gejza el-vette azt-is mit birának.

Húsz

(a) Nap-keleti Tsáfzár.

Húsz egész esztendőn élt a' koronába
 Gejza, élete volt tsatába patába,
 Szüntelen, nem esett de még-is hibába,
 Már most teste nyugszik Fejér-várt kriptába.

XIII.

Gejza fia *István*, Koronát fel-tette,

XIV.

De (a) *László* fejből tsak hamar le-vette,

XV.

Ez hamar meg-halván (b) *Istvánt* bé-ültette,
 Mánuel, a' székéből de nép ki-vetette.

Ismét Gejza fia lett Ország' Királlya .

István Mánuel volt ennek nagy mufrállya,
 De Istvánnak ettől nem leve hibája,
 Esztergomba jött-el, *István'* vég orája.

Tizenkét esztendőn volt a' koronába,
 Az harmadik *István*, hat hólnap folytába,
László uralkodott, öt hólnap jártába,
 A' negyedik *István* 's volt nagy galibába.

Mag nélkül az *István*, hogy el-temettetett,
Béla' testvér öttse helyébe tétetett,

XVI.

A' ki Mánuelnél mint Vö neveltetett,

Ez által az udvar majd rendbe szedetett.

Két

(a) A' Gejza' Öttse a' vak Béla fia.

(b) A' Gejza öttset.

Két Kancellariust mert parantsoltatott,
 Lenni, és ezekkel meg-halgattatott,
 Minden Cauſákat, válaſzt ugy adatott,
 Így az inſtánſoktól tſendefen nyughatott.

A' Klerusi törvényt majd meg-jobbította,
 Spálát, Jadrát, Trágurt Gallitz ragafztotta,
 Magyar koronához, meg-koronáztotta,
 Imre fiát, lelkét így ki-botsátotta.

Huſzon két eſztendön böltsen uralkodott,
 Az harmadik Béla, töle ſzaporodott,
 Az Ország határa fokot hoſzſzabodott,
 Utánna a' fia *Imre* uralkodott.

XVII.

Az által az Imre nevezetefé lett,
 A' Vátzi Püſpökkel a' mit tſelekedett,
 Kit hajánál fogva az Oltártól el-vett,
 És minden kintsétől majd meg üreſített.

Imrére az öttſe András törekedett,
 A' Szent Koronáért a' ki vetélkedett,
 A' Tsáfzár miatt-is baja nevedett,
 De jó Vitéz lévén tölök menekedett.

András táborába tsuda egy veſzſzövel,
 Bé-ment! ſzóval gyözte, nem pedig erővel,
 Andrászt meg-köttette, 's vitte kísézővel,
 Maga táborába fokkal nem kettővel.

Imre

Imre az Andrásfal a' mig bajmólodott,
 Venetustól addig Jádra el-fogodott,
 De majd ez a' hiba bővön potolódott,
 Mert Servia, 's Bulgár hozzá bedolodott.

Imre nyoltz esztendőn ült a' Királyságba,
 András Öttse miatt sok vizontagságba,
 Vólt, mig uralkodott e' Magyar Hazába,
 Egerből ment-fel az égi palotába.

Egerbe az Imre hogy el-temettetett,

XVIII.

László kitsiny fia helyébe tétetett.
 De ennek-is élte Bétsbe végeztetett,
 Tsak hat hólnapig mint Király tiszteltetett.

XIX.

András már a' Király kire todulának,
 Sok bajok mert tisztre általa hágának,
 Idegenek, ezért dulának, fulának,
 Ellene sok Grófok és rebellálának.

Gallitziába mig András oda jára,
 Nagyobb fia Kalmán koronázására,
 Addig a' Bán Banko Gertrudis párjára,
 Fel-emelte kezét, járt vég orájára.

Bán Bankó Péter ezt azért tselekedte,
 Mert Gertrud a' Magyarat nem igen szerette,
 A' tiztséget-is hát ennek nem engedte,
 'Tsak a' maga nemét szerette felette. De

De haza jövede békefességgel leve,
 Ámbár az útjába mérget iván eve,
 Haza jövéen ilyen tisztes nevet veve,
 Hogy Jerusálemi András leve neve.

Mig a' szent földre járt, majd minden oda lett,
 Mivel minden Mágnás, a' mi tettzett, el-vett.
 A' fia-is Béla, melly koronát fel-vett,
 Vízfsza nem engedte, mivel néki tettzett.

Ezért Dietára mindenek menének,
 Az Ország' javára rendelést tevének,
 A' többek közt ilyen képen végezének.
 Hogy Paptól, 's Nemestől dézmát ne vennének.

Mást azt, hogy ne merje senki kezét tenni,
 A' Nemes emberre, 's az hátát meg-kenni,
 Páltzával, az olyan; mert bünös fog lenni,
 Érette fogságra, tömlöztzre fog menni.

Itt végezték azt-is, ha hartzra mennének,
 A' Nemessek femmi gatsit se vennének,
 Az Országba, de ha abból ki-lépnének,
 Mint egyéb katonák gatsifok lennének.

Itt végezték azt-is, hogy femmi tiztségre,
 Idegen ne lépjen, poltzra 's felsöségre,
 Mert ez a' Tiztesség tsak ez nemzetségre,
 Illik, nem más helyről jött jövevényiségre.

A' Schismaticusok nagyon terjedének,
 András idejében és poltzra ülének,
 Ezer két száz, harmincz ötben életének,
 Vége lett, lett helye Váradon testének.

Harmintz esztendeig koronában üle,
 A' második András baj hevétől füle,
 De a' baj hevétől épen meg-nem süle,
 Mert koronás vala a' mikor ki-düle.

XX.

Hogy a' fia Béla lett Hazánk Királya,
 Helyre hozta mi vólt az Ország hibája,
 'Sidót Saratzinnál poltzról hajigálja,
 A' (a) Korona javát mind recuperálja.

Ez dolgon sok Grófok meg-háborodának,
 Auszriai Duxnak hivatalt adának,
 Lopva, hogy Magyarnek jöne Királynának,
 De Béla ellene ment Armádájának.

Fridriket meg-gyözte, ofztán meg-büntette,
 A' pártos Grófokat, (b) Kunokat bé-vette,
 Tifza vize mellett meg-telepítette,
 A' Keresztyénségre és meg-téritette.

(a) 'A' mit el-foglalták az Artya idejében a' Mágusok.

(b) A' kik a' Tatár előtt ide szaladtak a' Boristhenes vizétől.

Azonban a' Tatár ütött az Országra,
 Peftig jött Sajónál ütött Magyarásra,
 Száz ezer Magyar ment át a' más világra,
 Számtalan meg el-vitt keserves rabságra.

Béla maga szaladt fel Znió várába,
 Itt nem maradhatván ment Austriába,
 De itt-is a' Tatár lévén a' nyomába,
 Sebesen szaladva ment Dalmátziába.

Igy Magyar Országot két idön rabolta,
 Prédálta a' Tatár emberét kontzolta,
 Az el-vitt rabokat, mind le-kaszabolta,
 Rablásában ötet fenki nem gátolta.

A' kik meg-maradtak eképen élének,
 Hogy semmi hólt embert el-nem temetének,
 Eképen szegények ember huft evének,
 Mint-hogy két esztendőn vetést nem tevének.

A' vadak-is igen el-szaporodának,
 Még a' böltsökből-is fokot ki-kapának,
 Sok lovaft a' loról ezek le-vonának,
 A' farkafok ekkor ilyenek valának.

Várakat ez után Béla építette,
 Nagy erőseket hegyekre tétete,
 A' pufztúlt Országba népeket vezete,
 Tsehet, Rátzot, Morvát, Saxot bé-ültete.

Ez

Ez tevé - le követ uj Buda várának,
 Erős törvényt szabott Kunok táborának,
 Ez nevezte magát Kunok Királyának,
 Elsőbb, Palatinust, Kún 's Jász bírájának.

Ezután vizsgálta az Ország határát,
 Nem engedte, az hol tapasztalta kárát,
 Auszriai Fridrik vette-el fok Várát,
 De majd Neoftádnál meg-fizette árát.

Neoftádnál esett öszve ütközése,
 Fridrikkel, Fridriknek itt lett el-esése,
 Ottokarusnak lett fel-szenteltetése,
 És Fridrik helyében fel-kenettetése.

Igy Ottokaruffal leve tsatázása,
 Köves Stiriáért, lett itt hibázása,
 De a' szerentsének lévén fordulása,
 Ottokarusnak-is lett meg-hodolása.

A' Stiriakufok Istvánt választották,
 A' Bélának fiát Dukfoknak mondották,
 Ez dolgot de mások addig szöttek, ótták,
 Hogy Ottokarusnak a' koronát adták.

Hogy ez jó szerentsén a' Béla nem kapa,
 István Béla fia az Attyára tsapa,
 De az Attya rajta nagyobbat harapa,
 Meg-mutatta néki, hogy ő erősb apa.

Ez az István leve Bulgár ellen Vezér,
 Bośnia ellen-is ennek fegyvere ér,
 Kiket hatalmasan István Vezér meg-nyér,
 Ekkép Dalmátzia, Bosnia ide tér.

A' Tatár Kám Béla leányát kéreti,
 A' fiának: 's nem nyer: majd a' kezét veti,
 Kard' markolattyára ekép rettegteni,
 De jól lévén Béla, már tsak meg-neveti.

Mellyért nagy haraggal jö a' pogány Tatár,
 A' kit bátor szível Béla nagy Király vár,
 Nem fél, mert ellene van már fok erős Vár,
 Ötven ezer Tatárt, lásd le-is főzött már.

Igy élt, vitézkedett Béla e' világon,
 Harmintz öt esztendőn ment át' fok alságon,
 Sok jobbulást tsinált ez Magyar Országon,
 (a) Meg-hólt, Esztergomba van teste nyugságon.

XXI.

Az Ötödik István mihelyt koronához
 Jutott, kezét nyujtá kard' markolattyához,
 Hogy Ottokarustól az Ország javához,
 Stiriát foglalja e' Magyar Hazához.

De Ottokarustól István nem nyerhetett,
 Söt Pofony, Győr, Szombat, Nyitra el-vétegett.
 De

(a) A' Nyul szigetbe.

De a' frigy-kötésben viszsza engedtetett,
Meg-hólt, két esztendőn élt, 's el-temettetett.

A' Nyúl szigetében hogy el-temettetett,

XXII.

Fia a' *Negyedik László* fel-kenetett,
Ez-is nyóltz esztendőn tsak Király lehetett,
Mert majd a' Kunoktól agyon verettetett.

Elsöben magáról jó reménységet szült,
Mivel Ottokarus' szive töle hevült,
De majd mihelyt a' Kún menyetskék mellé dült,
Iránta mindenben a' reménység meg-hült.

Ez alatt a' Kúnok pogányokká lettek,
Igen sok prédálást mindenfelé tettek,
Még-is a' Királytól meg-nem büntettettek,
Söt Menyetskéikért poltzra fel-ültettek.

A' Pápa követet tömlötzbe vetette,
Mivel a' kurvaít ez töle el-vette,
De majd ezt meg-bánván imét ki-vetette,
Kérésére társát hozzá erefztette.

De majd még Hitvesét töle el-vetette,
A' Kun menyetskéket, mert jobban szerette,
Mellyért a' Magyarság ariftomba tette,
Ekkor senki töle párját nem félthette.

E' dolgon a' Kunok héj meg-ijedének,
 Ők ennek okai ugy vélekedének,
 Ezért ferénységgel hadhoz készülének,
 Hogy a' Magyaroktól bátrabbak lennének.

Ezek ellen Lászlót fogságból ki-vették,
 Kunok Seregének ellenébe tettek,
 Kunokat magoknak alájok vetették,
 Már ezektől bátran kenyereket ették.

Azonban Oldamur jön a' Tatárokkal,
 Pestig pufztít mindent, nem bírhat azokkal,
 László, Isten gyözi, hald-meg ilyen okkal,
 Pestiffel, 's éhséggel, hartzol pogányokkal.

Valahol barom volt el-vitte magával,
 A' Tatar, bajlódott majd taligájával,
 A' Magyar, ezt vont a' Hitves társával,
 Ezt okozta László kurválkodásával.

Még sem jobbúl László femmit életében,
 A' Koronát azért, a' melly volt fejében,
 El-végezék, adgyák, hogy András' kezébe,
 Mert több virtust láttak ezen Testvérjébe.

Ezen dolgot László, hogy meg-sajdította,
 Minden gondolattját arra fordította,
 Hogy Andrást meg-fogja de el-szalasztotta,
 Ki Lengyel Országba magát lodította.

Itt

Itt a' szegény András hajón hogy szalada,
 Roszsz akaróinak kezekben akada,
 A' kik által szegény a' vízbe fullada,
 És így a' Korona Lászlón meg-marada.

László mint az előtt élt gonofzságába,
 Semmit el-nem hagyott fajtalanságába,
 A' Kunság-is rajta ment haragjába,
 Agyon vagdalá a' maga Sátorába.

László élte ekép, hogy el-végeztetett,
 Öszve vágdalt teste földről fel-vétetett,
 Minden pompa nélkül Tsanádra vitetett,
 Ottan egy Kriptába belé tétetett.

XXIII.

Ezt nyomba követte *Venetusi András*,
 Mert Királyi ágból nem vólt immár ág más
 Károly Mártell, Rudolf majd ennek vermet ás,
 De ugyan tsak András hóltig lett korouás.

Károly Mártell' fia Robert tétetett,
 A' Pápától titkon Királynak kenetett,
 Így bú által András Budán ki-vétetett,
 Tizen egy esztendőn székbe, hogy ültetett.

Itt fogyott-el Arpád férfi lineája,
 Azért azt kiáltja minden ember' szájja:

XXIV.

Venceslaus legyen néki a' Királlya,
Kinek Tseh Országba vagyon a' hazája.

Nem tetfzék a' Papnak Ventzel Királlysága,
A' mellyért Ventzelnek leve fok aksága,
Négy esztendőn tartott tsak az Urasága,
Mert Attyánál ismét lett hazája Prága.

Ventzelt Attya haza ez okért vittette,
Mert ötet az Attya mint fiát féltette,
Mint-hogy már a' Pápa ötet ki-vetette,
Még a' borotskát-is felettéb szerette.

Ventzel a' koronát el-vitte magával,
Othon békével élt Prágába Attyával,
Olmutzbe ment egykor egy jó baráttyával,
Egy hitetlen agyon vágta a' kardjával.

XXV.

Hogy *Otto* Bavarus lett Ország' Királlya,
A' Koronát mingyárt Ventzeltől instállya,
Nem jára hijjába szép instántsiája,
Meg-nyere Ventzeltől a' mit kéré szája.

Azonban Erdélybe febefséggel mégyen,
Hogy László Vajdától feleséget vegyen,
Ipa segédével, hogy így erősb légyen,
A' Pápától rajta és ne esék szégyen.

De László Vajdával Otto furtsán jára,
Mert midön ö töle Hitves tárfat vára,
Fogságba vetteti, vafat a' lábára,
És tsak nem Erdélybe jára halálára.

Addig László Vajda el-sem eresztette,
Mig tsak a' Koronát Otto le-nem tette,
Igy a' Koronát a' kezére ejtette,
Mellynek jövendöbe jó jutalmát vette.

Gróf Serényi Imre, hogy meg-szabaditá,
Bavária felé lábait iuditá,
Nints többé reménység, hogy ezt meg-sájditá,
Magyar Koronához hadát nem ujjitá.

Ezerben harminzban, ötben koronára,
Hivattatott e' nép igazgatására,
Három esztendőn vólt itt Bavariára,
Vízfsza tért ott jutott halál' kaszájára.

XXVI.

E' szerént hát a' Nép Károlyt választotta,
A' Koronát mellytől Ottot meg-fosztotta,
László Vajda, kérvén vízfsza botsátotta,
Mellyben látván a' Nép. VIVAT! kiáltotta.

Első tsatállya vólt (a) Trentsényi Mátyáfsal,
Másik terhesebb vólt a' Vajda Tamáfsal,

C 5

Ta-

(a) Palatinus vólt, Komáromig bírt Kaszátó-
fogya, erről neveztetik ma-is Mátyus földének.

Tatárral, Ruffussal, vólt hadakozással,
Kik ellene vóltak dulással fosztással.

Trentsényi Mátyástól jofzágát el-vette,
Serviát e' Magyar hazába vetette,
Az Oláhok között tsak nem el-vesztette,
Életét népét-is majd mind el-ejtette.

Károlyról jegyezd-meg, hogy jó aranyokat,
Veretett, az hol látsz (a) florentziáfokat,
Más oldalán illyen forma iráfokat,
Johannes Baptista: ö verte azokat.

Mennél nagyobb bokra van a' virágjának,
Annál nagyobb betsi matériájának,
Mert mások-is vették képét Aranyának,
De jó mind a' kettő hihetsz formájának.

Harmintz két esztendön vólt Király Felsége,
Vifegrádba leve életének vége,
(b) Esztergomi Ersek által tisztetsége,
Székes fejr Várba leve temettsége.

Károly Robert éltét mihelyen le-tette,

XXVII.

A' fia Nagy Lajos koronát fel-vette,
A' pártos Száfzokat helyes rendbe szedte,
Oláh Országot-is vifzsza kerítette. **Mig**

(a) Florentiáfoknak azért neveztetnek, mert Florentziába verték.

(b) Perorált felette.

Mig Otto-is Ventzel Királyok vóltanak ,
 Az Horvát Városok mind el-pártoltanak ,
 A' Velentzésekhez azok állortanak ,
 A' kik majd Lajosnak fok bajt okoztanak.

Mert fok szép népétől miattok fosztatott ,
 Majd Jádra Vára-is éhel fel-adatott ,
 Venetusnak ; mivel Magyart nem adhatott ,
 Segítségre reá illy nagy baj hozatott.

Neapolist-is majd ö meg-hódoltattya ,
 Viszsa jöven Roma Várost látogatja ,
 Négy ezer Aranyt ad ott néki szent Attya ,
 (a) És Romaiaknak Urának mondattja.

Ez alatt a' Litván az Országgra ütött ,
 Ruffia Rubrába fok károkát-is tött ,
 Lodomíriára portió pénzt vetött ,
 Kit meg-gyözvén Lajos a' Koronához vött.

Hogy meg-hódoltatta a' Litvánusokat ,
 Keményen meg-verte majd a' Tatárokat ,
 András Vajda által meg-rontá azokat ,
 Birá Boristhénig így a' pogányokat.

Ez Podoliát-is adózóvá tette ,
 Pártos Oláhokra maj fegyverét vette ,

Az

(a) Illy titulusal ajándékozta meg a' Pápa *Dominus Romanorum*.

Az hol jó Vajdáját Miklofst el-veztette,
De (a) Garával Isten Lajost segítette.

Hada vólt Lajosnak a' Velentzésekkel,
Éjnye bé keményen bána szegényekkel,
A' Pápa ugyan csak jól teve ezekkel,
Mert meg-békéltette intő kérésekkel.

Egész Dalmatziát vette hatalmában,
Majd keményebben bánt második hartzában
Venetussal, adót; mert vetett nyakában,
Hét ezer aranyot észtendő jártában.

Auftriákusokkal Lajos hadakozott,
A' Tóth Tsehekkel-is Lajos vagdalkozott,
Egy szóval valaki néki bajt okozott,
De majd mind azokról győzedelmet hozott.

Servia, Rascia, mikoron rebellált,
Bosnia, és Bulgár mikor töle el-ált,
Ezek ellen hamar fegyverrel zárt talált,
Soha szerentséje köztök vakra nem vált.

Egy szóval nagy Lajos Király azokkal bírt,
Mit a' Magyar Király titulusában irt,
Régen, de fokot abból egy, más, el-nyirt,
Más vezzi azokból az hasznot és a' 'Sirt.

Erös

(a) Ez lett osztán a' Vezér a' Tatárok ellen.

Erős őrizője Magyar Koronának,
 És viszsza szerzője volt annak javának,
 Törvény nélkül nem volt senki jószágának,
 El-vevője: Tsupán tsak Venetziának.

Hogy negyven esztendőt töltött koronába,
 Nagy Lajos meg-hala Nagy-Szombat Várába,
 Tefte Je-hozatott onnét nagy pompába,
 Fejér-Várra itten nyugszik egy Kriptába.

El-fogyott Nagy Lajos férfi Lineája,
 De maradott egy szép okos Máriaja,
 Hedvigéje, meg-hólt egy Katarinája,

XXVIII.

Mariára szált az Ország' koronája.

Mint egy két esztendön szépen igazgatta,
 Ersébeth Anyával tsendefen folytatta,
 Ez Haza dolgait jól kormányozgatta,
 Mária, mert Attya erre tanítgatta.

Gara Palatinus e' két Afzszonykának,
 Illy tanátsot adott Erse's Máriaának,
 Hogy ha örülnének éltek folyásának,
 Senkit ö magokhoz ne botsátanának.

Majd e' két Felségnek leve nagy kárára,
 Hogy halgattak Gara hamis tanátsára,

XXIX.

XXIX.

Mert majd a' Magyarság Károlyt Koronára,
Titkon hívja a' Nép igazgatására.

Neápolisból ez jö Dalmatziába,
Hol pártosoknak jut Compániájába,
Ismét majd vitetik -fel Buda Várába,
Onnét Fejér-Várba hol jut koronába.

Mária: és Erse fájdalmát titkolta,
Mária halálát Károlynak koholta,
Mária 'Sigmondhoz' már ekkor tsatolta,
Magát feleségül: ez dolog mivólta:

Ersébeth a' Károlyt hivattya magához,
Hogy 'Sigmond levelet szép Máriájához,
Küldötte, 's hát jöjjön szegény Afzszonyához,
'S el-ment, 's gyilkos által ment vég orájához.

Mert mihelyt bé-lépet, meg-febesítetett,
Forgáts Balás által tomlöztbe vettetett,
Vifegrádba, Károly ott el-temettetett:
Tsak három hólnapig a' székben ülhetett.

Igy ismét Mária lett Ország Királya,
De majd hamarjába nagy bú-szívét állya,
Mert Dalmatziába pártosok strásálya,
Meg-fogja lesz néki tömlözt palotája.

Ersé-

Ersébeth csak hamar meg-hala bujába,
 Mária azt végzik Neápol Várába
 Vitefsék; mert Károlyt ő adta prédába.
 (a) Margarét-is bányon véle haragjába.

De ezt a' Venetus mihelyt meg-hallotta,
 Mindenütt a' (b) tengert szörnyen vigyáztotta,
 Így Mária éltet Venét meg-tartotta,
 Mellyért ez nemzetet Mária áldotta.

.XXX.

Mihelyt Sigmond jutott Magyar koronára,
 Gondgya fordította hiv Máriájára,
 Sok vitézekkel ment majd Illiriára,
 Hiv szerelmesének szabadtására.

Mellyet mihelyt meg-nyert a' pártosokra tért,
 Pártos Bosniára haragos pohárt mért,
 Valakhiában-is fokot ontott-ki vért,
 Ezen pártosokban (c) Sigmond jó véget ért.

Mária mag nélkül meg-halván okozott,
 Sok bajt majd Sigmondnak ugyan tsoportozott,
 Mert Uladislus fegyvert reá hozott,
 Hedvigéje a' jus, ekép gondolkozott.

Ula-

(a) Vólt a' Károly felesége

(b) Hogy el-ne vihetsék Máriát Neapolisba.

(c) Meg-hodoltatta.

Uladislaus volt Lengyelek Királya,
 Hedvige volt ennek élte parotskája,
 Mint-hogy Hedvige volt Lajos' Leánykája,
 Öt illette hát ez haza koronája.

Sigmondot pedig még Ipa idejében,
 Lengyel koronára hívtak 's volt kedvébe,
 Tartotta-is jufsát ahhoz életében,
 A' mint fent volt a' jus ide Hedvigébe.

Ezek egy' másfal a' midön beszéllének,
 Egymás között ilyen tserére lépének,
 Hogy Lengyel Országot Sigmond az övének,
 Nem tartya itt sem lesz jufsa Hedvigének.

De Uladislaus még-is fok kárt teve,
 Magyar koronától mert fokat el-veve,
 Rubra Ruffiaba mert a' Király leve,
 Podoliában-is ugyan az lön neve.

Illy kötéssel Sigmond mihelyt meg-békélt,
 Pártos Magyarokra Tsehtől népet bélt,
 Majd az esett rajta, a' mit nem remélt,
 Hogy a' Magyar fő rend más föröl beszélt.

De ezeket Sigmond majd mind le-ültette,
 Ofztán gondolattyát Török ellen tette,
 De majd Nikapolynál tsak nem el-vesztette,
 Éltét egy kis hajon nehezen mentette.

Sze-

Szerentséjére egy hajóra akada,
 Konstantinápolyba a' mellyen szalada,
 Jó darab ideig hol Sigmond marada,
 Mellyet hirül tsak egy léleknek sem ada.

Konstantinapolyba, hogy fokáig benn vólt,
 Majd Dalmátziában a' nép eképen szólt,
 Bizonyofon Sigmond Török kéztől meg-hólt;
 Azért a' Nép Királyt mást magának voxolt.

Hát egykor a' Király jö Dalmátziában,
 Hajon, mikor a' nép már vólt illy munkában,
 Hogy Királyt válaszfzon mást Magyar Hazában,
 Mellyet értvén Sigmond ment Buda Várában.

Innét segítségért a' midön készüle,
 Ventzelhez a' Népnek kezében kerüle,
 Visegrádba vitték, 's a' tömlötzbe üle,
 (a) Gara által innét de kí-tekerüle.

Mig a' tömlötzbe vólt Sigmond: Buda vára,
 Esztergom és Eger Lászlónak számára
 Foglaltattak, más-is Országának kárára,
 Volt, Uladislaus tört mert Ruffiára.

Ki vólt ez a' László, kinek foglalának,
 Illy szép Városokat 's a' kinek adának?
 Vólt

(a) Palatinus vólt.

D

Vólt a' Neápolis Károly Királyának,
Fia a' kit Budán agyon vagdaltak.

Miért hogy Sigmondhoz hívek nem valának,
A' Magnási rendek? benne találának,
Mert rút, fok hibákat, terhet fok Dámának
Építet, kegyetlen vólt, ezt tartsd okának.

Hogy a' Gara által ki-szabadítotott,
Tsak ugyan Királynak ismét kiáltotott,
(a) Horváth János által még-is boszontotott,
Ki által (b) hitvese tömlöztzre adatott.

Mert Neápolisból Horváth Koronára,
Lászlót hivta titkon, a' kinek számára,
Dálmátziában fok várt foglalt de árrá
Nem juthatván, vízfíza tért a' hazájára.

Hogy Sigmond eképpen fokat mufráltotott,
Hogy kedves leheffen, funduft ofztogatott,
Némellyeknek pedig már jót adogatott,
Az Ország így hozzá jó kedvet mutatott.

Sigmond így híveit meg-gazdagította,
A' fegyverkezésre és fel-indította,
Dalmátzia ellen ofztán mozdította,
Jádrán kívül egyig mind meg-hodította.

Pár-

(a) Bán vólt.

(b) Mária a' Sigmond' felesége.

Pártos Grófok közzül sokat meg-öletett,
 Mellyel mindenekre nagy félelmet vetett,
 Ezért minden város követet küldetett,
 Hozzá még Horvát-is, 's kedvébe vétetett.

Ezt a' midön (a) László látta Jádra Várát,
 Száz ezer aranyon, meg-is adták árát,
 Venetusnak adta Jádrának határát,
 Így öregbítette a' korona' kárát.

Nagy haddal készüle, mellyért nem fokára,
 A' Venetus ellen de lett nagy kárára,
 Mert a' szépeiségi Várofoknak ára,
 Ide költ, a' melly ment igen nagy summára.

Harmintz hét ezer Schók garafok valának,
 De azt kérded egybe hány pénzt számlálának?
 Négy száz húsz pénzeket egyben találának,
 Vesd öfzve hát értek mennyi pénzt adának.

Hatvan Prágai gros vólt egy Schók garasban,
 Egy Prágai garas vólt Prága Városba,
 Hét pénz mint láthatni Sigmondi írásban,
 Ezer négy száz tizben mellylett és egy(b) másban.

És így ha az summát forintra tsináljuk,
 Száz ötven öt ezer négy százba találjuk,

D 2

Pro-

(a) Neápolisi Királynak Károlynak fia.

(b) 1413-ban írt levelébe láthatni.

Probáld-meg pennára, vedd, nintsen hibálljuk,
Ennyi ment az hartzra már most nem fajnálljuk.

Ezen kívül népe igen meg-veretett,
Mert Pippus Vezére meg-vesztegettetett,
Vénétől, a' mellyért kéntelenítetett,
Frigyet kötni ilyen tsuffá tétetett.

Ezután az eszét a' Vallás dolgára,
Fordíta, nem pedig az Ország' javára,
Melly az Orzágnak lett igen nagy kárára,
Mert Rebellio lett, mig Romába jára.

Ekkor épen három Pápa vólt Romába,
Ezért ment vólt Sigmond Spanyol Galliába,
Nagy Német Országba, onnét Angliába,
Hogy gyüleést hirdessen majd Constántiába.

Itt az három Pápák le-tétetődének,
Az három helyébe egyet emelének,
Hús Jánosról ilyen végezést tevének,
Égessék-meg néki ezzel fizetének.

Ez jeles Agusért jutott Koronára,
Majd Lombárdiába, 's osztán nem fokára,
Imperátorságnak Diademájára,
De az alatt titkon más mászott ágyára.

Mikor haza jöve Sigmond meg-büntette,
Hitvesét, Váradra fogságra vitette,

De

De ugyan tsak megint ezt magához vette,
Mágnáfok kérése eztet tselekedte.

Arról-is már láffunk, hogy kik rebelláltak,
Mig Sigmond oda járt, és kik triumfáltak,
Balás, Antal, Márton ezek, kik ki-áltak,
Király hüségéből dultak és prédáltak.

Balás Nagy-Szombatot foglalta magának,
Antal monda magát Erdély Királyának,
Márton a' számosi Tračusnak Urának,
Illy nagy zenebonák addig támadának.

Balással ugyan tsak majd meg-egyezének,
De emez kettővel karddal végezének,
A' Nemesek, kiket vére meg-győzének,
Sok lármájok után és le-ültetének.

Továbbá a' Török ez alatt bé-ütött,
Ez ellen Perényi, 's Lofontzi Vezér lött,
Péterfival, kikkel Török frigyét kötött,
'S Nikapolynál, a' ki mi bennünk fok kárt tött.

Majd pompáson Buda Várát kézfítette,
Sigmond az Oskolát benne építette,
Akadémiával meg-ékesítette,
Légyen ditséretbe a' neve érette.

Majd Illiriába fok erős Várakat,
Belgrádot, 's más egyéb számos Kastélyokat,

Építetett, ma-is láthatni azokat,
De jaj őrzik ezek ma a' Pogányokat.

Budát Pestel öszve foglalni akarta,
Kö hiddal, kezdte-is de ez ellent tartta,
Hogy az élök közzül halál ki-vakarta,
Znaimba, 's Váradon földel bé-takarta.

Ötven esztendeig a' páltzát viselte,
A' Koronát Sigmond fok baj közt emelte,
Morvában az halál Znaimba le-szelte,
Ezer négy száz harmintz hétben ezt mivelte.

Egy Ersébet lyánya Sigmondnak maradott,
Kit Albertnek férjhez Auftriában adott.

XXXI.

Igy a' Korona-is *Albertre* szakadott,
Ki tsak egy esztendön köztünk Királykodott.

Ezer négy száz harmintz kilentzbe ki-kapta,
Az halál, a' dinnyét, mert mohon harapta,
Nefzmélynél, az hasát olly igen el-tsapta,
Hogy itt a' dinnye lett Király fogo tsapta.

Albert, hogy az élök közzül ki-véttetett,
Nagy pompával teste Váradra vitetett,
Melly Kriptában Sigmond az Ipa tétetett,
Albertnek a' teste abban helyheztetett.

Al-

Albert hogy Nefzménynél a' dinnyétől meg-hólt,
A' Mágnási rendnek minden voxa e' vólt:

XXXII.

Ersébeth a' Király mivel okofan szólt,
Ez végezések meg-állott, el-nem bomolt.

De hogy a' Magyarok Töröktől félének,
Ersébet Afzszonnyal ekép végezének,
Hogy néki illy Printzet hoznának férjének,
Ki ellent állana Török erejének.

Ezen jó végezés tetszék a' szívének,
Uladislauhhoz követet küldének,
Jöjjön Koronára, 's Ersébet férjének,
De lásd majd ezekből mik következének.

A' mig a' követek Lászlóhoz járanak,
Egy szép férfi Printzet, a' mit nem várának,
Szült Ersébet, vélték a' kis Printz kárának,
Hogy ha' László lenne Ura Koronának,

Jön hát a' mint hívtak László Koronára,
De nem ereszti-fel Ersébeth ágyára,
A' kis László Printzel jö Fejér-Varára,
Fel-koronáztattya az Ország' kárára.

Ezen a' Mágnások fel-háborodának,
Ki egy, ki másiknak pártjára állanak,
Egy más ellen fokat majd hadakozának,
Méltatlan egymásból fok vért ki-ontának.

Ersébetnek pénze meg-is fogyatkozott,
 A' hadakozásban, melly illy kárt okozott,
 Hogy Fridrik Tsáfzárhoz majdan fáradozott,
 Magyar (a) koronáért hounét fok pénzt hozott.

Elsöben két ezer ötven aranyokat,
 Azután öt ezer még kilentz számokat,
 Még nyóltz ezer két száz nyoltzvan forintokat,
 E' felett száz harmintz három garafokat.

Sopronyt-is el-adta nyóltz ezer summába,
 Arany ez nem forint matériájába,
 Mennyire ment már ez vedd tsak cáculába,
 Aranyra hufzon hét ezerre számába.

Még-is Afzfzonysága mehetett femmire,
 Azon gondolkozik, hogy hát fiát kire,
 Bizza, Friderikre, másra nem senkire,
 Tutora hát ez lett Lászlónak és ire.

A' Pap kérésére majd meg-békéllének,
 Hogy hitves társai egymásnak lennének,
 De ugyan tsak öfzve még fem kelhetének,
 Mivel Györbe vége lett Erse éltének.

Egy ezftendön fem vólt Erse koronába,
 De addig-is forgott fok 's nagy galibába,
 Ugy

(a) Zálogba vetette.

Ugy vélik, hogy meg-hólt méreg italába,
Tette le-tétetett Nagy Györt egy Kriptába.

Még ezek egy más közt így veszekedének,
A' Török ereji meg nevedének,
Határi Belgrádig épen ki-jövének,
Havas al-földében sokat el-vevének.

XXXIII.

Ez ellen majd László hadát készíteti,
Hunyadira a' Feld-Marsfalságot veti,
A' Török erejét ez tsak meg-neveti,
Valamerre fordul pontya 's le-ülteti.

El-mene nagy hire László erejének,
Pápa, Castriotus levelet küldének,
Paleologus-is, hogy véle lennének,
Valamerre menne László így köténnek.

Castriotus vala Epirus Királlyá,
Paleologusnak Tsászári páltzája,
Vólt a' Görögöknél erős ármadája,
Ez felsőségeknak tett illy frigyet szájja.

Ezt hogy Amurates Tsászár észre vette,
Melly nagy veszedelem követné érzette,
Követet küld, a' mit el-vett, meg-vetette,
A' frigy' tsoomját tiz időre kötötte.

A' frigyet Lászlóval azok fel-bontattak,
 A' kik leveleket minap hozzá adták,
 Szövetségül, Lászlót öfzve tapostatták,
 Törökkel, Varnánál fejét el-vágatták.

Julian Kárdinál leg-inkább kifiztette,
 A' frigy fel-bontásra és kényszerítette,
 A' győzedelemről ígérteit tette,
 De nem ő rá bizták azért el-vétette.

Az Hunyadi János innét el-szaladott,
 De majd az útjában ugyan meg-akadott,
 Drákula Vajdának kezében szakadott,
 Az hol életétől tsak nem el-maradott.

Ugyan tsak meg-győzte fok ígéretekkel,
 Meg-hajtotta szívét kérő beszédekkel,
 El-erészte haza de nem vitézekkel,
 De a' mint meg-fogta tsak puszta kezekkel.

Ezer négy száz negyven esztendő folytába,
 Lengyel László jutott Magyar Koronába,
 Ezer négy száz negyven négynek folyásába,
 Jaj Varnánál jutott az halál torkába.

Katonásan teste ott el-temettetett,
 De a' feje kopja végire tétetett,
 Asián keresztül ekép emeltetett,
 Török győzedelem mellyel hireztetett.

Ebből

Ebből hát már ilyen szép tudomány leszzen,
 • Hogy akárki, kivel a' melly frigyét tészzen,
 Meg- állója légyen, és így áldást vészzen,
 Külömben a' tsapás néki leszzen készen.

Minthogy a' Posthumus László el-vitetett,
 A' Fridrik Tsászárhoz 's ottan neveltetett,
 Mig azt haza hoznák Hunyadi tétetett,
 Fő Gubernátorrá ez hazán kenetett.

Hogy Hunyadi János Gubernátor leszzen,
 • Mingyárt a' Törökre haddal leszzen készen,
 Készen a' Török-is ütközetet tészzen,
 Három annyi néppel győzedelmet vészzen.

Hufzon hat ezren a' Magyarok valának,
 A' Törökök nyoltzvan ezret számlálának,
 Soká verekedtek fok vért ki- ontának,
 Végre a' Magyarok el-nyomattatának.

Maga-is Hunyadi János meg-fogatott,
 • De ez, hogy ki légyen, épen nem tudatott,
 Majd öriző Strásák kezekben adatott,
 Hogy a' Várba vigyék az parantsoltatott.

Vitetik hát János gyalog fegyveretlen,
 • Körül nézi magát láttya, hogy illetlen,
 A' Strásának ugrik hirtelen véletlen,
 Fegyvert kap, 's nagyot vág amaz lesz életlen.

Innét

Innét hogy haza jött Tsehek táborára,
 Ment, de itt-is akadt vitéz Giskarára,
 Tsak kitsinybe múlt, hogy nem járt halálára,
 Itt el-esett (a) Kompolt és Gróf Hedervára.

Majd Hunyadi János az hartzot ujjítá,
 Giskarát népével és vízfza nyomitá,
 Ságot, Rosnyot ettől magához hodontá,
 Besztertze Bányával javát szaporitá.

Itt Hunyadi János kétszer meg-nyeretett,
 Az irigység oka volt, hogy nem nyerhetett,
 A' pártos Grofoktól veszélyben ejtetett,
 Irigység volt oka, ha mikor véthetett.

Az irigység látván, hogy volna bajára,
 Azért a' Tsehekkal méne akkordára,
 Nem próbál már többé, gyújté Dietára,
 A' népet Pest mellé Rákos pásityára.

Az hol a' Mánások ekép végezének,
 Hogy Fridrik Tsáfzárhoz Lászlóért mennének,
 Ezen vékezésbe restek sem levének,
 Mert vitézi módon érte el-menének.

Husz ezer aranyat adtak tartására,
 Post-humus Lászlónak, Fridrik konyhájára,
 Min-

(a) Esztergomi Érfek.

Minden esztendőbe, 's ment ez nagy summára,
Öt esztendő alatt ha veszfzük pennára.

Hej ez kövér prédát nehezen engedte,
A' Tsászár de mivel erejét érzette,
Hunyadinak, Lászlót haza eresztette,
Cilei Grófot tutorává tette.

XXXIV.

Ithon már a' Király örül az egész nép,
Azonban a' Török az Országba bé-lép,
Igaz, hogy a' Király szép eleven, ép kép,
De Török ellen még gyenge benne a' lép.

Feld-Marfalság azért Hunyadira szálla,
Mihthogy illy terhehez szokott már a' válla,
Belgrádnál Törökkel majd szembe-is szálla,
Száz haszon öt ezert kiből le-kaszálla.

A' Magyarok Huszon öt ezren valának,
A' kik a' Törökkel itt szembe szállának,
De vitézi módon kardot markolának,
Azért ennyi népet le-kaszabolának.

Hogy az hartzról haza jött hideg ki-lelé,
Majd Hunyadi Jánost a' Mérge el-teté,
Mérges mérgét rajta mind addig nevelé,
Éltének fonalát mig ketté nem szelé.

Bá-

Bánatban mindenek ezen merülének,
 Cileai Ulrik, ki szerentséjének,
 Irigye vólt, örült ennek el-estének,
 Tsupán; mert irigye vólt mindég élének.

Lásunk e' Cilea Grófnak nemzetéről,
 Lásunk ennek némelly tselekedetéről,
 Mint viselte magát, lásuk életéről,
 Lásunk e' világból lett ki-menéséről.

Vólt ez rokonsága fok Királyi ágnak,
 Fő Gubernátora ekkor Tseh Országának,
 Hamis vádolója fok 's nagy Méltóságának,
 Királyi Fő előtt, 's fia tsalárdságának.

László, hogy haza jött a' Tsáfzár kezétől,
 Ithon vezetett az Ulrik esztől,
 A' mi koholtatott Ulriknak fejtől,
 Az végben vitetett László erejétől.

A' Magnási rendet szüntelen vádolta,
 Kivált az Hunyadi halálát koholta,
 Erről László előtt azt a' dolgot szólt,
 Hogy Királyságra vágy ez dolog mivólta.

László hát Ulrikra dolog' folytatását,
 Bizza Hunyadinak el-oltattatását,
 De János baráti ezen forralását,
 Meg-irták, 's Ulriknak kertülte tsapását.

Hogy

Hogy Hunyadit kétszer a' Török meg-nyerte,
 Tízszer a' Törököt ő meg-viszta verte,
 A' Török kézből a' prédát ki-tekerte,
 Ebből László Jánost hívnek meg-esmérte.

Igy győzödelmének mikor ment egére,
 Hideglelés által Zemlembe végére,
 Jutott életének, de nem fegyverére,
 Cilea Ulriknak várt dühöségére.

Hét esztendőn vólt a' Gubernátorságban,
 Ezer négy száz negyven négyben ez akságban,
 Választatott, László jött a' Királyságban,
 Ezer négy száz ötven kettőben nem másban.

Hunyadinak két szép fiai maradtak,
 Kik a' természetől nagyra formáltattak,
 László Mátyás, arra már Banságot adtak,
 Ulriknak szemei ebben meg-akadtak.

Mikor László Király ment Futtak Várába,
 Ulrik-is ott vala véle hintójába,
 Eleibe mégyen (a) László hamarjába,
 Hogy juthasson László Király fájorába.

Azomban a' Királyt instálni kezdette,
 Hogy Belgrádba mennyen, 's kedvesen-is vette,
 Ez

(a) Hunyadi László.

Ez iránt a' Bánnak igéretit tette,
De Ulrik a' Királyt ettől rettentette.

László ugy-mond Ulrik: vágy a' Koronára,
Ha Belgrádba mennél kard markolattyára,
Vetné kezét, járna élted' határára,
Ne meny. hát Belgádba a' Bán' hívására.

Eképen a' Királyt Ulrik rettentette,
A' Bánt a' Királynál és gyanusá tette,
Azomban a' Bánhoz illy szavat ejtette,
Hogy Belgrádba menne magát arra vette.

Ha kívánságának a' Bán subscribálna,
Miket töle kérne azokra rá álna,
Tudnilik a' mikor ö Belgrádba szállna,
Kultsokat, egyebet néki resignálna.

Midön ezt így halja ekép gondolkodik,
Arultatás, nem más, ez így okoskodik,
Egyenesen Ulrik Grófra gyanakodik,
Ő az, és nem-is más, a' ki vádoskodik.

Mindent azért a' mint a' Király szájja kér,
Hunyadi László a' Királynak meg-igér,
Mihelyt László Király majd Belgrádba bér,
Kultsokat, 's egyebet, mindent kezéhez nyer.

Egykor a' László Bán megy Ulrik' házához,
Beszélgetni, 's ekép szól Méltóságához,
Hogy

Hogy a' vádaskodás épen Nagyságához,
Nem illik hazugság a' Grófok szájához.

Ezt így hallván Ulrik a' Bánt kiáltotta,
Rebellignek, kardgyát a' Bánra rántotta,
A' Stráfa a' lármát hallván bé-rontotta
Az ajtót, Úlriknak béliit ki-ontotta.

Ez tselekedeti után a' Bán' téré,
Királyhoz magának és gráciát kére,
Instantciájába jó véget-is ére,
Mert Ulriknak maga fejen maradt vére.

Majd Hunyadi László a' Királyt Budára,
Kiséri itt talál vadoló (a) Garára,
A' ki törekedik néki halálára,
Nem nyugszik, mig palloft nem vetett nyakára.

Sőt még az öttset-is Mátyást meg-fogattya,
E' felöl-is néki ez az akarattya,
Hogy élte fonalát ketté szakasztattya,
Igy Hunyadi János magvát el-fogyattya.

Ez dolog (b) Ersének hogy hírévé leve,
Fiai életén szive sebet veve,
Nem nyugvék, vagy talám még csak nem-is éve,
Mig nem a' Királynak illy levelet teve.

(a) Palatinus volt haragudott Lászlóra Ulrikért.

(b) Hunyadi Jánosnénak a' László és Mátyás
Annyoknak.

Ha Mátyást életbe néki meg-nem adgya,
 Az erős Istenre, 's éltére fogadgya,
 A' szélső várakat Muhamednek adgya,
 Ki majd segítséget tőle nem tagadgya.

E' dolog a' Királyt hej meg-rettentette,
 Kivált a' mikoron azt-is meg-értette,
 Hogy Erse (a) Szilágyit Vezérévé tette,
 Népének, Pest alá már bé-is léptette.

Ezért László Király szalada Béts felé,
 Azonban magával Mátyást el-emelé,
 Az hol szegénykének baját így nevelé,
 Hogy bűdös tömlötzel fogsággal terhelé.

Innét még Prágába Mátyást fel-vitette,
 Gondvifelőjévé (b) Podebrágyit tette,
 Ki szoros fogságba ismét hé-tetette,
 Hogy el-ne szökheffen Mátyást őriztette.

Az alatt követi Lászlónak menének,
 Hetedik (c) Károlyhoz, kik illy szót tevének,
 Ha Magdalénának tetszne személyének,
 Személye el-venné maga hitvefsének.

Azom-

(a) Vólt Szilágyi Mihály Hunyadi Jánosnének
 Testvére.

(b) Vólt Tseh Országi Gubernátor.

(c) Frantzia Királyhoz.

Azomba Szilágyi Ersébet Testvére: 's Vezére,
 Ez Magyar Országnek felére bé-tére,
 (a) A' László Király-is éltének végére,
 Midön nem-is várták Prágába el-ére.

Ersébet 's Szilágyi hatalmat vevének,
 Minthogy; azért ilyen formán beszéllének,
 Mátyásnak, 's nem másnak fejére tennének,
 Koronát Mátyásról ekép végezének.

Vitéz Püspök azért Prágába küldetek,
 Követségül, 's mindgyárt Mátyás fel-vétetek,
 A' tömlöztből ekép elevenitetek,
 Hogy Magyar Országba Királyá tétetek.

Negyven ezer Aranyt kértek a' hartzába,
 De nem negyvent; hanem hatvant vigszádba,
 Adott az Ersébeth, így Buda várába,
 Hozták nagy pompával Böjt elő Havába.

Ezer négy száz ötven hétbe, hogy ki-düle,
 A' Posthumus László, Napja fel-dertüle,
 Hunyadi Mátyásnak a' székbe mert üle,
 Ezer négy száz ötven nyoltz rá illy jót szüle.

XXXV.

Hogy a' Mátyás leve az Ország Királya,
 Láffuk-meg elsőbe mi volt a' hibája,

B 2

Az-

(a) Ugy tartják mérég által.

Azután meg-láffuk mi vólt az aetája,
Kivel vólt Mátyásnak patéja, tsatája.

Hibázott Szilágyit, hogy majd ki-vetette,
Gubernátorságból, ki székben ültette,
Sőt még a' mi nagyobb éltét meg-mentette,
Érette fegyverre a' kezét vetette.

Ezt pedig Mátyás tsak azért tselekedte,
Hogy mint Gubenrátor Mátyást meg-intette,
Mert gyermek vólt Mátyás, az nem szenvedhette
'S a' Világos - Vári tömlötzbe vettette.

Garát-is le-tette Palatinuságból,
Villák Lászlót pedig a' Vajvodaságból,
Máfokat fokakat a' nagy Méltóságból,
Le-tett, 's le-ültetett a' Nagy Uraságból.

Ezek hát ellene majd rebellálnak,
És titkon magoknak Királyt választának,
Némellyek a' Fridrik részire állának,
Kasimirushoz-is némellyek szítának.

Gara, Villak, máfok Fridrikhez menének,
Mátyás Király ellen nagy haddal jövének,
A' Mátyás népében fok kárt-is tevének,
Mivel abban fokat karddal el-ejtének.

Ezért Garát, 's máft-is a' Mátyás arra kér,
Hogy jöjjenek vissza, mindent vissza ígér,
Tiru-

Titulust, Vitulust ki-ki majd vízfza nyér,
 Vízfza-is jövének Mátyás jó véget ér.

Haza békeiségét, hogy így meg-szerzette,
 A' rabló Tsehekre fegyverét vetette,
 A' Hegy ajját tölök kezéhez ejtette,
 Oláh Országot-is vízfza kerítette.

Albert felesége zálogha vetette,
 Erse a' Koronát, miolta le-tette,
 Fridriknél azolta senki nem követte,
 Huszon négy esztendő, hogy ezt tselekedte.

A' szent Koronára hát eszét vetette,
 Kezét, lábát Mátyás, mert tsak meg-nem ette,
 Mig Friderikustól haza nem vehette,
 Azért, ezért, ehez követét küldötte.

Negyven ezer aranyt kért azért a' Tsáfzár,
 Még Magyar Országból egy darab határt vár,
 Auszriai felöl mint vagyon az határ,
 Melly tartományba van fok erős záros vár.

Mint hogy az Országnek lett volna kárára,
 Azért a' Tsáfzárnak a' kívánságára,
 Nem áltak, hanem majd a' Pápa jártára,
 Hatvan ezer arany leve annak ára.

Ez summát az Ország Printzek tanátsából,
 Le-tette, de nem a' Királyi Kafsából,

Hanem minden adott maga jó szántából,
Annyit mennyit akart önnön lédájából.

Sőt ennek felette többet-is adának,
Hogy hijja ne lenne Királyi Kastsának,
És ellent álhatna Török táborának,
Mert a' pénz' ereje Király hatalmának.

A' szent Koronáért mig fáradozának,
Addig a' Törökök nagy bajt okozának,
Mivel Bosniába nagy bé-nyomulának,
Kit magok számokra el-is foglalának.

Ezek ellen Mátyás nagy sebbel repüle,
'S Vélek meg-ütközött a' nyakokra üle,
Servia, Bosnia így visszsa kerüle,
Ekkor koronába feje bé-merüle.

Alig végződék-el koronáztatása,
Erdélynek 's Móldvának lett rebellálása,
Ezek ellen lett hát Mátyás' fordulása,
Erdélynek, Móldvának lett meg-hodolása.

Három nagy febeket Móldovába veve,
Tsak kitsinybe múlt, hogy ott rabbá nem leve,
A' kitől ez esett István Printz volt neve,
Ez-is majd Mátyásnak (a) szolgálatot teve.

Pod-

(a) Meg-hodolt

Podebrágyi Györgyel a' Vallás dolgaért,
 Két nagy hadat viselt a' Tseh koronáért,
 A' Pápa ígérte ezt szolgálattyaért,
 Nyervén néki adná sok fáradságaért.

Ez hartzra háromszor (a) symbolát tevének,
 Magyarok egymás közt sok pénzt ki-fzedenek
 Kinszerítés nélkül de ezek levének,
 Egy egy portára egy forintot vetének.

A' Pápától-is majd tizen nyoltz ezer jött,
 Mert tiz esztendeig Mátyás sok kötést tött,
 De fejére még-is Koronát fel-nem vött,
 Mert Uladislau Tsehek Királlya lött.

Ekkor Lusátiát tsak ugyan el-vette,
 Morvát, Silésiát hozzá kerítette,
 Tseh Országi hartznak ezt a' hasznát vette,
 (b) Magához a' frigybe el-petséeltette.

A' mig Tseh Országba oda tsatázodott,
 E' Magyar Hazától épen el-rugodott,
 Mert Kasimirushoz a' Nép tsatolódott,
 Ki husz ezer néppel Egerig nyomodott.

Mindnyájan ugyan tsak el-nem pártolának,
 Söt segítségére ünéki valának,

E 4

Ezek-

(a) Pénzt adtak öfzve.

(b) Jufsát tartatta Tseh Országhoz.

Ezekkel ellent ált Népes táborának,
Lengyel Kasimirus erős hatalmának.

Mihelyt Kasimirust Mátyás ki-vetette,
Azonnal a' Népét Törökre vezette,
A' kenyér Mezején ezt meg-ijesztette,
Harmintz ezer népét mivel el-vezttette.

Bátori István volt itt Mátyás' Vezére,
A' kinek a' keze valamerre ére,
Vert, 's nyert, nagy prédával terhesen meg-tére,
Mellyért Ditséretnek repült az egére.

A' Kinyisi Pál-is Mátyásnak volt híve, (a)
A' mellyébe volt ám ennek-is a' szíve,
Nem-is rettenté ezt meg a' Török ive,
Vizszá hogy Servia jött Pál volt a' míve.

A' Fridrik Tsászárral két nagy hadat viselt,
Mellyben a' Tsászárnak szeme szájja bé-telt,
Száz ezer arany mert az elsőre ki-kelt,
Másikban vég képen majd Bétsből el-szelelt.

Ekkor foglalta-el Mátyás az Auftriát,
Ekkor hodoltatta-meg Karnióliát,
Ekkor adózóvá tette Karinthiát,
Ugyan ekkor hajtá magához Stiriát.

Ez

(a) Vajda volt Erdélybe.

Ez után békével élt Buda Várába,
 A' mikor kedve vólt ment Béts Városába,
 Itt-is lakott, ott-is, mert vólt hatalmába,
 Bétsbe meg-hólt, Fejér-várt van a' Kriptába.

Magyarok az előtt Putrikba lakának,
 Az Urak-is kitsiny kunyhoba hálának,
 De majd szép házakat ezek tsinálának,
 Mátyás lett az oka ennek a' formának.

Egy szép Várat Mátyás Budán építetett,
 Bibliothékát-is hireft készitetett,
 Az Ország általa jó rendbe szedetett,
 Így Mátyás ezekkel hirefsé tétetett.

Ezer négy száz ötven nyóltzba Király leve,
 Kilentzvenbe pedig, hogy rendeléft teve,
 Az Ország' javára, guta ütést-heve,
 Meg-folytás köztünk még ma-is fenn a' neve.

Mátyásnak egy János szép fia marada,
 A' kit az Ágyafa méhébe fogada,
 Ezért a' Korona hozzá nem ragada,

XXXVI.

De *Uladislaus* fejére szakada.

Mint-hogy a' fejére két koronát veve,
 Az *Uladislaus*, ellensége leve,

E 5

A'

A' maga Rokona kinek Albert neve,
De majd ezzel hamar békefséget tevé.

Ezek Kasimirus' fiai valának,
Egyefségre azért ilyenre hágának,
Ha ideje telne Attyok orájának,
Albert lenne Ura Lengyel koronának.

Ezt nem igen hiven Albert nem fokára,
Ismét veté kezét kard' markolattyára,
A' népét vezeté ez Magyar hazára,
Tizenkét ezeret Kassa határára.

Ez ellen Zápolya István tétettetett,
Kitől Albert népe nagyon meg-veretett,
Eperjesbe Albert maga keritetett,
De békével innét haza erefztetett.

Magyar Koronáról a' jufsát le-tette,
Troppáut a' László nékie engedte,
Három ezer arany ezt nehezitette,
Lengyel Koronához való jufit el-vette.

Maximiliánnal nagyobb baja vala,
Mert Magyar Országból fokat el-foglala,
Magán-is a' Lászlón Bétsnél nagyot fala,
Mellyben tsak kitsinybe múlt, hogy meg-nem hala

Ez a' Német Király Bétset, hogy meg-vette,
Veszprémet és Vas-Várt adózóvá tette,

Szé-

Székes Fejér-Várát alájja vetette,
Tsak nem Budán-is a' profontot meg-ette.

Ez a' szerentséje vólt László Királynak,
Hogy Maximilián a' katonájának,
Nem adhatott 'söldot így rebellálának,
'S Nagy haraggal innét haza marfolának.

Azomban a' László' serege nőtön nő,
Melly által Fejér-vár, Veszprém majd viszfzajö,
Vas-Várt, 's egyébütt-is Német étek nem fő,
Mivel mind ezekből ki-verettetett ő.

Korvinus János vólt az egyik Vezére,
Lászlónak, a' ki hogy Rátz Országba ére,
Minden erejével a' Németre tére,
Ki-verte itt foknak ki-omlott a' vére.

A' Magyarok ekkor mivel-hogy félének,
A' Töröktől; azért Pofonyba menének,
A' Németh részről-is követek jövének,
Kik a' békeiségről illy frigyet kötének.

Auftriába Mátyás valamit birt légyen,
Maximiliáné, és arról le-tégyen,
Az Uladislaus, 's abból részt ne végyen,
Nékünk Magyaroknak ez ugy-é nagy szégyen.

Ezen kívül némelly Magyar Városokat,
Altal adtak negyven ezer aranyokat,

Mig

Mig Fridrik Császárnak egyig mind azokat,
Meg-fizetnék még az hadban (a) lett károkat.

László az Országban meg-erősített,
Firól fira néki oda engedtetett,
De ha magtalan lesz a' szék ígértetett,
Maximiliánnak, 's meg-petsételtetett.

Mikor a' követek illy frigyét kötének,
Pofonyból Budára haza kerülének,
Itt a' tanáts házba forba, hogy ülének,
Mit végeztek mindent elő-beszéllének.

Ezen a' Magyarság fel-fúttá pofáját,
Némelly indulatos ki-rántá szablját,
Hogy majd ketté szeli nyakok tsigoláját,
De nekik a' Király nyujtá gráciáját:

A' Törökkel vala harmadik tsatája,
Kit Erdélybe meg-vert Drágn Vajvodája,
Sendrönél Kinyisi Pálnak Ármádája,
Meg-verte Jaitznál Korvinus szabljája.

A' nyughatatlanság megint mit okozott,
E' Magyar hazára, lásd, mi nagy bajt hozott,
Igaz, hogy a' szándék szentre szándékozott,
De ki-menetele bezeg lett átkozott.

Kár-

(a) Száz ezer forintokat.

Kárdinális Bakáts fel-szaladt Romába,
 Onnét Bullát hozott e' Magyar Hazába,
 Hogy ki gyönyörködnek bün' botsánattyába,
 Lenne kész a' szent föld el-foglalásába.

Ez Hirre fok paraszt gyült Pest pásityára,
 A' ki inkább termett az eke szarvára,
 Dulásra, fosztásra, lopásra, prédára,
 Gyilkofságra, mint sem kard' markolatjára.

Leg-elsőbb Kurutzok im ezek valának,
 Melly titulust nékik Romából hozának,
 Krutziátusoknak ezek hívatának,
 Mint-hogy a' Melyeken keresztet hordának.

Ez a' zürzavar nép tsak hamar rebellált,
 Mindenfelé mindent égetett és prédált,
 Kivált nemes embert valahol tsak talált,
 Azzal kegyetlenül taláztatott halált.

Tsáki Jánossal-is be rútul bánának,
 Tsanádi Püspöknek, kit akkor mondának,
 Szemérménél fogva, kit fel-akasztának,
 Mást fokot illyetént karóba vonának.

A' Nemes emberre azért haragvának,
 Mert fokban közülök, hogy ide futának,
 Majd erőszakosan haza hajtatanak,
 Hogy othon Uraknak vetnének, száutnának.

Ezek

Ezek a' gorombák Királyt-is tevének,
 Dósa Györgyöt, a' kit ezek Vezérének,
 Bakats Tamás rendelt; mivel erejének,
 Mindenfelé hire vólt Vitézségének.

Ezekre Zápolya János küldtetett,
 Majd jött-is Erdélyből a' mint tsak jöhetett,
 E' gyülevész néppel nagy ütkozetet tett,
 Nyoltzvan ezer paraszt (a) meg-ölettetett lett.

Maga-is Dósa György, hogy meg-fógattaték,
 Egy tüzes vas székbe belé állitaték,
 Tüzes vas korona fejére rakaték,
 Egy tüzes vas páltza kezében adaték.

Kilentz paraszt rabot mellé állitanak,
 A' kik tsak hogy éhel már meg-nem halának,
 Ezek a' sült testből szelének falának,
 Még-is tsak nyögést-is töle nem hallának.

Ezután Budára az Urak gyülének,
 Hol a' Király előtt ekép végezének,
 Hogy új leveleket Nemessek vennenek,
 Mivel-hogy fokaké el-égettetének.

A' paraszttól minden fegyvert el-fzedének,
 Minden Vármegyébe Várat építenek,
 Hogy-

(a) Tömösvárnál.

Hogyha a' parasztok még illyek lennének,
A' Nemesek abba mentek lehetnének.

A' Korona javát nem öregbítette,
Dobfze László mert a' heverést szerette,
A' Kafsát fenéig meg-üresítette,
Sokat végzett, de azt nem tellyesítette.

Köszvénybe Lászlónak lett Budán halála,
Tefte nyugodalmat Fejér-Várt találta,
Épen azon Sirban, mellyben Anna szála,
Hírves tárfa töle, a' mikor el-vála.

Ezer négy száz után kilentzvenbe vette,
Ezer öt száz tizenhat vólt, hogy le-tette,
László a' koronát, éltét el-végzette,
Vesd öfzve hát ekép, meddig emelgette.

XXXVII.

Második Lajosnak még Attya éltébe,
Két esztendőskorán tettek a' Fejébe,
Koronát, de páltzát adtak a' kezébe,
Mikor tiz esztendöt töltött idejébe.

Lajosnak épen az vala az hibája,
A' mi az Attyának, nem vólt katonája,
A' pénztől üres vólt Királyi Kafsája,
Ha mi bé-meat annak vala nagy prédája.

Ezt

Ezt Sulimán Tsászar mivel észre vette,
 Roppant Armádáját Belgrádhhoz vezette,
 Puska porunk nem vólt, magáévá tette,
 Elégge de késön Lajos kefergette.

De még a' Törökök bejebb-is jövének,
 Frangepán Tomori de rajtok menének,
 Jaitznál hatvan zászlót el-nyerének,
 Szirmától meg negyvent Budára küldének.

Frangepán Jaitznál vala a' Fő-Vezér,
 Tomori Szirmánál mind a' kettő ver 's nyer,
 A' merre tsak kezek a' Törökre ki-ér,
 Mert mind a' kettőbe vólt igaz Magyar vér.

Ez győzedelmeknek igen örülének,
 A' Király 's egyebek ivának, evének,
 Meg-ijedt a' Török úgy vélekedének,
 Minden katonákat szélnek eresztének.

E' felett egymás közt meg-nem egyezének,
 A' Magyarok fokszor kardra-is kelének,
 A' Király előtt-is tserlének, perlének,
 Majd ez lett az oka nagy veszedelmének.

Ezt Sulimán Tsászar egészszén értette,
 Azért pénztét porát népét készítette,
 Ez Magyar hazába majd bé-is vezette,
 Mert jó győzedelmét ekkor reménylette.

A'

A' Magyarok hallván ezt széllyel kapának,
 Parasztkatonákat majd verbuválának,
 Együtt-is másutt-is pénzt koludálának,
 De tsak egyedül a' Pápától kapának.

Hufzon hat ezerre töltek a' Magyarok,
 A' Török táborba két száz ezer karok,
 Vóltak fegyveresek a' pogány fúkarok,
 Mit tetz ezek ellen ennyi Magyar Marok.

A' Magyarok még-is tsak tsak rajtok menének,
 Kemény ütközetet Mohátsnál tevének,
 Környülünk hufzonkét ezren el-esének,
 Lajosnak-is itten vége lett élénék.

Két esztendös korán koronát fejébe,
 Tiz esztendös korán páltzát a' kezébe,
 Tizen ötbe Dámát szoríta keblébe,
 Hufzba (a) belé fült a' Cselic vizébe.

Két hólnapig fekütt Lajos a' Motsárban,
 Mert a' ló nyomta-bé le-esvén a' Sárban,
 Ezer öt száz hufzban 's hatban Fejér-várban.
 Meg-találván hozták Szent András Havában.

Ekkor Sulimánnus fel-jöve Budába,
 Prédált a' mint tetfzett a' Magyar Hazába,
 Te-

(a) Már ekkor ösz vólt.

F

Temérdek sok népet vízfisza fordultába,
Magával el-vitt a' maga Országába.

XXXVIII.

Ezután Zápolya János választatott,
Tokajnál, 's Fejér-Várt meg-koronáztatott,
Ferdinánd másoktól másutt kiáltatott,
Királynak ez haza ekkép hurtzoltatott.

Ezek egymás ellen nagy haddal menének,
Zápolya vitézi meg-verettetének,
Lengyel Ország Vára leve életének,
Még meg-lásuk tovább majd mire menének.

XXXIX.

Ferdinánd Fejér-Várt fel-koronáztatott,
Azomba Zápolya János sem mulatott,
A' szent koronától mivel meg-fosztatott,
Sulimán Tsászárhoz követet futtatott.

Ezek egymás között illy frigyet kötének,
Hogy mindég egymásnak baráti lennének,
Minden ellenségre egy aránt mennének,
Együtt győzetnének, együtt-is nyernének.

A' biztató követ Lasci, hogy haza ért,
János sok Lengyellel Kassa tájjára tért,
Ferdinánd népéből itt ki-ontott sok vért,
Győzött majd meg-nyerte a' mit Istentől kért.

Jött

Jött Sulmán-is Budát csak hamar meg-vette,
 A' Zápolya Jánost székibe ültette,
 Innét majd tábort Béts felé vezette,
 Soká ostromlotta, de meg-nem vehette.

Hatvan ezer rabbal Sulmán haza ment,
 Ferdinánd Jánosra fegyvert köszörült 'a fent,
 János-is nékie karddal állott ellent,
 Így a' Magyar egymás vérivel fegyvert fent.

Sokáig tartott ez a' rút zenebõna,
 Melly alatt Sulmán ismét fegyvert vona,
 Bé-ütött fok népet, ször porázra fona,
 'S el-vitte rabságra a' pogány katona.

Illy fok lárma után illy frigyet kötének,
 Hogy Zápolya lenne az Ország felének,
 Királya, és Erdély egészen fejének,
 Portiót fizetne mint Fejedelmének.

Ha le-folya János' élete orája,
 Ferdinándra szállna Ország' Koronája,
 Hozzá ne tartana just Izabellája,
 Sem, ha születnék majd néki fiatskája.

Ez a' szent végezés meg-petsételtetett,
 De hogy Izabella teherbe ejtetett,
 Jánostól az Ország csak arra kéretett,
 Ne koronáznának idegen nemzetet.

Izabellának, hogy Jánosfa született, (a)
 Szász Sebefen élte majd el-vegeztetett,
 Jánosnak de teste hintóra tétetett,
 Székes Fejér-Várba és el-temettetett.

Tizen négy esztendőn ült a' Koronába,
 Ez koronáztatott Magyarok Várába,
 Leg-utobb Fejér-Várt, mints már hatalmába,
 Hogy Királyt emeljen Magyar ez hazába.

Ezer ötfüzaz huszon hatba koronára,
 Jutott a' Királyság Diademájára,
 Ezer ötfüzaz negyvent még majd kaszájára,
 Került az halálnak Erdélybe horgára.

Magyaroknak nem vólt azólta Királyok,
 Magok nemzetébül azért mi hibájok,
 Igaz, hogy vólt érte tsatéjok patéjok,
 De porba semmibe esett a' munkájok.

Hogy Zápolya meg-hólt így tanátskozának,
 Az ő tanátsosi, hogy a' Jánotskának,
 Adnák a' koronát és Izabellának,
 Hogy kettetskén ekkép ők Királykodnának.

Ez dolgon Ferdinánd igen meg-indúla,
 Izabella ellen fegyverrel mozdúla,

Iza-

(a) Két neve vólt a' Zápolya János fiának, János és Sigmund.

Izabella pedig Sulmánhoz fordula,
Segítségért, ez majd Budába nyomula.

Meg-tartá Sulimán Budát, de magának,
Sem Izabellának, sem János fiának,
Nem adá, ezeket Erdély Országának,
A' Sulimán Tsászar tette fő Urának.

A' Török bírja már Budát 's több Várákat,
E' Magyar Hazában téfzen sok károkat,
Éget, prédál, perfel, tesz sok köldufokat,
Mert majd ez Hazára hotsát Tatórokat.

Ferdinánd Sulimán ellen sokat próbált,
De a' szerentséje mindenkor vakra vált,
Ez haza jobbára Török kezére szált,
Itt a' Török más fél száz esztendeig hált.

Majd Izabellától Ferdinánd el-vette,
Erdélyt, de ezt ismét majd vízfza vetette,
Mivel-hogy Sulimán haddal fényegette,
Igy hát Izabella éltét itt végzette.

Sulimán Tsászarral Ferdinánd végtére,
Ha mind nehezeu-is békefséget ére,
Meg-nyetté Sulimán valamit tsak kéré,
Harmintz-ezer arany lett portió bére.

Ezután tsendefen meg-hólt Béts Várába
Ferdinánd, de teste viteték Prágába,

Annát, Hitves-társát hol az föld gvomrába,
Helyhették, bé-tették öt-is egy Kriptába.

Zápolya hogy meg-hólt negyvenbe, maga lett,
Első Ferdinánd fő, hufzon négy időt tett,
A' mig uralkodott, ez majd veget vetett,
Ezer ötszáz hatvan négyben ki-vétetett.

Ferdinánd, a' ki fel-koronáztatott,
Fejér-Várt leg-utóbb, és ő hivattatott,
Auftriai házból Királynak, 's mondatott,
Leg-elsőbb Magyar közt fel-koronáztatott.

XL.
Maximilián még Attya életében,
Pofonyba koronát teve a' fejében,
Ez ellen leg-elsőbb Fegyvert a' kezébe,
Az Erdélyi Printz vett, (a) János ez nevébe.

Maximilián ez ellen készítette,
Népét, Tokajt, Bátort, Kö-várt, el-is vette,
De Sulimán Tsáfszár ezt, hogy meg-értette,
A' Maximiliánt haddal fenyegette.

Jön Sulimán János Printz segítségére,
Megy Maximilián maga védelmére,
Sulimán bé-szállott Eger vidékére,
Maximilián a' Tifza mellyékére,

Szi-

(a) A' Zápolya János fia.

Szigetet, és Gyulát, Jenőt el-vefztettük,
 Palotát, Veszprémet vízfzsa kerítettük,
 Ezután a' fegyvert kevésbé le-tettük,
 Azomba, hogy meg-hólt Sulimán, értettük.

Sulimán helyébe a' fia tétetett,
 Selimus, a' kivel jó frigy szereztetett,
 Maximiliánnak kedvébe vétetett,
 János Printz; így Erdély vízfzsa kerítettett.

Ezután tsendesen élt Béts városában,
 Vese fájasban meg-hólt ifiu korában,
 Tette fel-vitetett hintón nagy pompában,
 Prága Városában, ott van egy Kriptában.

Ezer ötfzáz hatvan négyben ez Király lett,
 Ezer ötfzáz hetven hatban véget vetett,
 Világi éltének, majd más Koronát vett,
 Kiben hitt, majd annak ott idvezletet tett.

XLI.

Rudolfra szállott már egészfzen a' teher,
 Vagynak jó Vezéri katona fok ezer,
 Ezekkel az hova megyen fordul nyer 's ver,
 Elötte a' Török vériben úsz 's hever.

Amurates fel-költ egész Asiával,
 Ez Hazára jöve majd minden hadával,
 Nagy Györ alá szállott egy Armádájával,
 Vitta 's ostromlotta Várát Ágyujával.

A' roszsz Komendánsok ezt az eb ugatták,
 A' pogány Töröknek tsak hamar fel-adták,
 Mellyért ökemeket Bétsbe citálatrák,
 Méltán a' nyakokat ott ketté vágatták.

Négy esztendő múlva Györbe bé-szökének,
 Svartzenburg, és Pálfi utánnak menének,
 Sok katonák minden kopaszt meg-ölének,
 Nagy Györ így vízfzja jött, ennek örülének.

Hogy szerentséjének a' szél jól hajtotta,
 Vitorláját Györnél, odébb mozdította,
 Táborát, a' Török foká ostromlotta,
 Komáromot, Mátyás de el-háritotta.

Havas al-földében majd ez után ütött,
 A' Török de ottan néki jól bé-fütött,
 Háromszor Batori Sigmund, 's ott nem süttött,
 Sem húst, sem kenyeret, sem portiót nem vött.

Rudolfnak e' vala igen nagy hasznára,
 Hogy Erdély ö véle jöve accordára,
 Havas al-földe-is vevé magát arra,
 Hogy halgatna Rudolf parantsolatjára.

Mint hogy jó renden völt már Rudolf szenájja,
 Székes Fejér-Várhoz megy az Armádája,
 A' Vezért meg-nyeri jól foly a' munkája,
 Meg-veszi Fejér-Várt örül minden szájja.

Igaz

Igaz, hogy Mahumed Egret még-el-vette,
 (a) De Maximilián majd visszafizette,
 Keresztesnél nagyon a' porba ültette,
 Hol huz ezer népét néki el-vezette.

Ezután a' Török lábot nem vehetett,
 Mahumet haza ment, a' mint csak mehetett,
 Ezer hat száz hatba békeféség tétetett,
 Tizen öt időre a' melly terjesztetett.

Rudolfnak nagyobb bajt fenki nem okozott,
 Mint Botskai István a' majjet rá hozott,
 Mert szinte Bosonyig ez kalapirozott,
 Hol csak nem fejére Koronát foltozott.

Botskaival mihelyt békeféségre lépett,
 Minden terhet mindgyárt a' válláról le-tett,
 Mivel csak magános életet szeretett.

XLII.

Mátyás a' Testvérje helyette Király lett.

Rudolf idejébe Mátyás sokat próbált,
 Vitéz Kavallér vólt, csak könnyen szembe szált,
 Minden ellenséggel soha se ritirált,
 Néki szerentséje mindenkor hátra vált.

Bátori Gáborral lett most itközete,
 De mint-hogy ellene sok pogányt vezetete,

(a) Bátori Sigmund vólt, itt a' Vezér.

Bátori Gábortól Mátyás meg-győzete,
E' volt a' kezdete, ez volt végezete.

Harmintz hat esztendőn volt a' Koronába,
Rudolf, Mátyás tizig e' Magyar hazába,
Negyvenhatig ketten szörnyü galibába,
Forgottak így által, mentek Ég Varába.

Második Mátyás, hogy mag-nélkül-ki düle,

XLIII.

Második Ferdinánd napja fel-derüle,
Kit első Ferdinánd Unokája szüle,
Károly, így Ferdinánd a' székbe bé-üle.

Második Ferdinánd ellen Bethlen ki-kelt,
A' vallás dolgába, szinte' Betsig szelelt,
Magyar koronát-is Bethlen Gábor viselt,
De ennek ideje majd tsak hamar ki-telt.

Hét Vármegyét adtak ennek ez hazába,
Ugot, Zemplént, Abát a' frigy punctumába,
Ugotst, Szabolcst, Borsodt, Szathmárt egy foly-
tába,
Mellyek szép Vármegyék majd mind egy sorjába.

Oppolt, és Ratibört, ezek Hertzegségek,
Oda ajánlották tsak hogy békefészek,
Legyen, titulust-is adtak ő Felsőgek,
Rimai Printzséget, ez az egyefségek.

Má-

Másod izben Bethlen ment szinte Morvába,
 Sok Török és Tatár volt a' táborába,
 Égetett, 's pusztított mindenütt jártába,
 De majd meg-ijeszté Eszterház Nyitrába.

Ekkor Etsed vára néki engedetett,
 Harmadik hartzába Munkáts vár vettetett,
 Bethlennek, ez után élte végeztetett,
 Ferdinánd miatta tsendesen élhetett.

Már békeség vala e' Magyar hazába,
 De Német Ország volt igen nagy lármába,
 Ez a' lárna vala a' vallás dolgába,
 Mellynek híre vala a' napnak jártába.

Gustavus Adolfus jöve Suediából,
 Ferdinánd ellene ment Austriából,
 Mind kettőnek segéd ment külön hazából,
 De a' meg-egyezés jött Vestfáliából.

A' Vestfáliai híres frigy kötötetett,
 Harmadik Ferdinánd által szereztetett,
 Második Ferdinánd élte végeztetett,
 Mert már ekkor Bétsbe, Grétzbe temettetett.

Ezer hat száz tizen nyóltzban lett Vezére,
 E' népnek Második Ferdinánd, végere,
 Ezer hat száz harmintz hetedikbe ére,
 Böjt Elő tizen öt nap, hogy hozzá tére.

Nord-

Norlingánál kívánt győzedelmet ére,
Második Ferdinánd, (a) fia volt Vezére,

XLIV.

Sopronba Korona, kinek már fejére,
Tétetett, így repült ditséret égére.

Első Rákotzi György fogott erre fegyvert,
Hol eztet Ferdinánd, hol ő minket meg-vert,
Hét Vármegyét, Várat, egynéhányat el-nyert,
A' Frigybe, bennünket ennyire meg-kevert,

Husz egész ezttendön ült a' Koronába,
Harmadik Ferdinánd, nyugszik egy Kriptába,
A' Kaputzinusok füstös Templomába,
Bétsbe, a' mint hagyta Testamentomába.

XLV.

Negyedik Ferdinánd igaz hogy fel-tette,
A' Koronát; de jaj azt nem viselhette,
Semmit-is, az himlő, mert sirbe vetette,
Ezt az egész Udvar nagyon kefergette.

Negyedik Ferdinánd, hogy meg-hólt, az Atya,
Harmadik Ferdinánd Pofonyba hivatja,
Az Urakat, 's mondgy mi az akarátja,

XLVI.

Fiát Leopoldot fel-koronáztatja.

Leo-

(a) Harmadik Ferdinánd.

Leopold Erdélyért kötött oldalára,
 Leg-elsőbb fegyvert; mert a' maga pártjára,
 Azt vonni akarta, mellyért nem fokára,
 A' Török nagy haddal jöve ez hazára.

Elsőbb ugyan Erdélyt igen meg-mustrálta,
 Mivel-hogy az hazát pártosnak találta,
 Rákotzit (a) és Keményt majd le-hajigálta,
 Székekből, helyettek Apafit tsinálta.

Apafi Mihályra majd fegyvert emele,
 Kemény János, szeme szájja de bé-tele,
 Mert a' bal szerentse ballagdogált vele,
 'S majd Seges-Vár alatt világból ki-kele.

Égeti, pusztitya a' Török Erdélyt már,
 Hogy Leopoldra szált, Kö-Vár és Vidék vár,
 Székely Hid, és Ujvát, láttya, hogy igen kár,
 Ezért majd ö vele jön mi ránk fok Tatar.

Ez-is Kutzuk Baffa haragját nevelte,
 Hogy Leopold titkon a' frigyét mivelte,
 Apafival, mellyért markát fegyver telte,
 De Leopold-is rá majd kardját emelte.

Montekukuli vólt Leopold' Vezére,
 Másik Zrinyi Miklós ki a' merre tere,
 Nem

(a) Második Rákotzi Györgyöt.

Nem egyebet, hanem győzedelmet ére,
 Általa ki-omlott fok Töröknek vére.

Montekukuli lett ennek nagy irigye,
 Oh be fájdalmas lett ennek a' mirigye,
 Mert fel-bomlott nálunk a' szerentse frigye,
 Nem folyt már ez után úgy Leopold' igye.

Montekukuli, hogy hírét veszitheffe,
 Zrinyiuek, magáét meg-öregbitheffe,
 Azon vólt, hogy Zrinyit, avagy el-vesztheffe,
 Vagy pedig a' Török kezében ejtheffe.

E' két fél közt való lármát meg-fejtette,
 (a) A' Török azomba Abaújt meg-vette,
 Trentsént, Silésiát, Morvát fel-égette,
 Sok embert al-rabolt, ezt a' nagy kárt tette.

A' Törökök ismét még rajtunk jövének,
 De mindenkor tőlünk majd meg-nyeretének,
 Eszeknél Zrinyitől be-meg-veretének,
 Általa fok Váarak vizsza vétetének.

Hires győzedelmünk Lévánál-is vala,
 Mert egész Magazint Ármádánk fel-fula,
 Itten sok Török vért a' kutya fel-nyala,
 Mert nyoltz ezer Török általunk meg-hala.

Mon-

(a) Mert Zrinyi le-tette a' fegyvert.

Montekukuli-is megyen nagy mérészen,
 Szent Gothárdnál és majd ütközetet téssen,
 A' Törökön kívánt győzedelmet véssen,
 Száz és negyven Zászló itt miénk lészen.

Ezután a' Török békefséget kére,
 Nagy Leopoldusnak e' leve a' bére,
 A' mit Rákótzsi birt, szállott Felségére,
 Várad, Nograd, Uj-vár a' Török kezére.

Nem jött hát még Erdély Leopold' kezére,
 De a' Török sem lett ennek már Vezére,
 Sem ez, sem az erre portiót nem mére,
 Az lett Fejedelme, kit akart és kére.

Majd még a' Magyarok fuvának, főzének,
 Leopoldra, titkon ellene végzének,
 De majd végezetre még ki-is ütének,
 Egymás közül sokat rutúl meg-ölének.

Végtére Vezérül a' Magyar fel-vette,
 Tökölit, Leopold ezt sokat kéréte,
 Sopronyba, a' frigyre de rá nem vehette,
 Majd a' lett belöle, hogy szám-ki-vetette.

Igaz, hogy a' Török mellette fel-kele,
 De ez-is miatta sok mérget le-nyele,
 Mert Bétsnél népének majd egészszen fele,
 Ütközetet tévén világból ki-kele.

Esz-

Esztergomot, Pápát, Lévát vissza nyerénk,
 Füleket, Nogradot kezünkhöz tekerénk,
 Párkány, 's Visegradnál, a' kopasz meg-verénk,
 Majd tovább Vácot-is miénknek esmérink.

Bártfa, Eperjes-is mind ide jövének,
 Tokaj, Sáros-Patak miénk levének,
 Kassa, 's más helységek vissza kerülének,
 A' Tökölektől mind el-vitetének.

Buda-is kerüle Leopold markába,
 Ezer hat száz nyoltzvan hatnak a' folytába,
 Szent Mihály Havának második napjába,
 Melly nap tiszteltetik Szent István Budába.

Majd tovább Szegedet, Pécs-et-is meg-vevénk,
 Erdélyt örökösön magunkévá tevénk,
 Mohátsnál-is mostan mi nyertefek levénk,
 Székes Fejér-Várba bátran ivánk, evénk.

Egy szóval Bosnia Leopold kezébe,
 Jöve, Albania ennek erzfényébe,
 Majd Valachiát-is ennek tenyerébe,
 Az adót fizette, 's tette a' Sebjebe.

Tsupán tsak Temes-vár völt már ez hazába,
 Nagy Váradal együtt a' Török markába,
 Ezt-is úgy reméltük, hogy idő' jártába,
 Vissza jö, nem marad a' Török jármába.

Igy

Igy lévén a' Török jó békefséget kér,
 De véle Leopold (a) akkor öszve nem fér,
 Jön a' Török azért, három várost el-nyér,
 Belgrádot és Nisát, Vidót így visszsa tér.

Apafi hogy meg-hólt Erdély Országába,
 A' Török, Tökölit szállítá nyomába,
 De ezt Leopold ki-hajttá hamarjába,
 Kis Apafit Urrá tette az hazába.

Szalánkeménnél-is meg-verettetének,
 A' Törökök (b) itt sok Tisztek el-esének,
 Huszon öt ezeren vóltak, kik menének,
 A' Sirák hidgyára, 's el-temettetének.

Ezután majd Várad (c) hozzánk visszsa jöve,
 Tömös-vár pedig még a' Töröké löve,
 Erdélybe Printzeket e' mi hazánk töve,
 Határunknak leve Száva vize, köve.

Még Zentánál-is vólt kemény ütközetünk,
 Itt maradt bezeg fel-nagy emlékezetünk,
 Printz Eugenius tette nevezetünk,
 Így Karlovitzba lett jó szövözetünk.

Ezt-

(a) 1690-ben.

(b) 1691-be.

(c) 1692-be.

Ezt-is fel-állítá Leopold, hogy szállyon,
 A' Korona nála firól fira hállyon,
 Ha magva szakadna más ágon találjon,
 Helyet ő közöttök, tölök el-ne vállyon.

Ez végezésekben meg-petsételésre,
 A' Koronát tették Josefnek fejére,
 De még az Országot nem adták kezére,
 Leopold mig nem ment élete végére.

Ez fok Magyar orrát annyira fel-szurta,
 Hogy mérgébe még a' tajtékot-is turta,
 Némelly haragjába kezét törte gyurta,
 Ezt mint változtassa, azt faragta, furta.

Rákotzi Ferentzhez Sárosba menének,
 (a) A' kit nagy nehezen arra rá vevének,
 Hogy Vezérek lenne; néki esküvének,
 Hogy halálig hozzá mind hívek lennének.

Ez dolog tsak hamar Leopold tudtára,
 Esett, mert a' levét kerüle markára,
 A' mellyel (b) a' Frantzot hívták a' tsatára,
 A' melly Rákotzinak leve nagy kárára.

Ugyan-is Leopold értvén nem leve rest,
 Hanem, mint a' könyü evet vagy pedig nyest,
 Sá-

(a) 1699-be.

(b) 1700-ba.

Sárosba fordula, ott volt e' nemes test,
Rákotzi, ki épen nem vélt, vólt ilyen lest.

Sárosból (a) Ujvárra vitetik fogságba,
Egy néhány hetekig vólt itt nagy agságba,
Lemány Kapitánytól jutván szabadságba,
Ment a' mint mehetett-el (b) Lengyel Országba.

Nem fél már Rákotzi, katonát verbuvál,
Húsz ezer emberrel ez hazába bé-fzál,
Itt-is meg húsz ezer tsak hamar mellé áll,
És így negyven ezret maga mellett számlál.

Ez hazát jobb részint Pofonyig meg-vette,
A' Tsászfárt ugyan tsak jól meg-ijesztette,
Azért békefségre két izbe kérette,
De tárfai miatt arra nem vehette.

A' Tsászfár (c) minden jót nékiek meg-ígér,
De a' Rebellis nép olyan dolgokat kér,
Azokra a' Tsászfár, hogy reájok nem tér,
Fegyver fog akár veszt, akár pediglen nyér.

Itt minden dolognak tsak ez a' Summája,
Hogy vakot vetett a' Rákotzi kotzkájja,
Ez vólt Rákotzinak leg-nagyobb hibája,
Hogy arra nem ált, mit ígért a' Tzár szája.

G 2

Ezu-

(a) 1701-be 9na Novembris.

(b) 1703-ba.

(c) 1704-be.

Ezután fok helyen nagyon meg-verettek,
 A' Kurutzok de ugy öszve nem törettek,
 Mint Nagy-szombat tájján, hol ugy meg-üttettek,
 Hogy tsak (a) nem egészszen egyig oda lettek.

Ezer hét száz ötben vizi betegségben,
 Leopold bé-esvén, által ment az égben,
 Ötven esztendeig vólt a' felsőségben,
 Mármost a' Menybe van nagyobb ditsőségben.

XLVII.

Mihelyt első József lett Hazánk' Királlya,
 A' fő nemességet Pofonyba tztállya,
 Hol a' pártos néppel a' frigyét próbája,
 De azt tellyességgel itt fel-nem találja.

Mert a' Rákótziai ide nem jövének,
 Hanem Nagy-Szombatba majd tovább gyülének,
 Itt a' békefégről foká végezésnek,
 De ugyan tsak itt-is semmire menének.

Ezután meg ismét fegyverhez nyulának,
 Egy más közül fokat le-kaszabolának,
 Belgák, 's az Anglusok levelet irának,
 A' fok vér ontásnak, hogy békét hagynának.

Igy osztán Onodra gyülést hirdetének,
 A' pártosok itt-is meg-nem egyezének,

Ma-

Magok között fokot ollyakot végzének,
Mellyekből ugyan tsak semmik se levének.

Ezek azt akarták, hogy mint Helvetzia,
Respublica legyen, vagy mint Hollándia,
Ez Magyar háza-is, vagy mint Venetzia,
Ne légyen Királlya néki fenki fia.

A' Jesuvitai rend ki-küldettefsék,
Innét Pálfi János és számki-vettefsék,
Eszterházi Pál-is így meg-büntettefsék,
És Palatinusá Bertsényi tétéfsék.

Minden vallás folyon bátran szabadgyában,
Idegen ne lépjen Tifztre ez hazában,
Idegen katona mennyen Országában,
Illyek 's nagyobbak-is vóltak a' Tra~~g~~ában.

A' jó békefségre fokot kéretének,
Jófeftől, nékiek meg-igértetének,
Mindenek, valamik tsak meg-lehetnének,
De igéretének azok nem hívének.

Ezért még mind ketten fegyverhez nyulának,
Trentsénynél keményen egy másra tsapának,
Hat ezer Kurutzok itten el-hullának,
Szerentsések ritkán azután valának.

Ezer hét száz tizben 's egyben leve vége,
Ennek a' lármanak, Josef-is felsége,

Himlőbe meg-hala, Rákótzai Printzsége,
A' Törökhöz mene, ott lett temettsége.

Josef hogy meg-hala *Károly* a' Testvére,
Majd Spanyol Országból végképen meg-térezte,
Ezer hét száz tizbe kettőbe hogy ére,

XLVIII.

Pofonyba Koronát tettek a' fejére.

Nints baja Károlynak már a' Kurutzokkal,
Mivel frigyét kötött a' József azokkal,
De majd baja lesz a' pogány fukarokkal,
A' kik jöttek ránk két száz ezer számmal.

Zemlin 's Vannovitz közt meg-telepedének,
(a) Bán Pálfi Jánostól hogy kémleltetének,
Pálfi a' vitézi környül - vétetének,
De ezek azoktól meg-nem ijedének.

Negyven ezren voltak itten a' Törökök,
A' kik fegyveresek voltak és zömökök,
De Pálfihoz képest voltak tsupa pökök,
Vitézhez képest mint meg anyyi tökök.

Pálfi volt tsak három ezred magával,
Még-is meg-ütközött e' nagy armádával,
Öt.

(a) A' ködöbe redjok bukkantak véletlenül a' Törökökre.

Öt zászlót nyert, ezret (a) sózott-le karjával,
Maga haza tére, tsak négy száz hijjával.

De hátra van ám még a' fekete leves,
Ez eddig magába jó de igen keves,
Péterváradnál volt az ütközet heves,
A' nyereség itt volt Nagyságos nem reves.

Ötven ezer Sátort, zászlót hat szekérrel,
Nyerenk a' Vezért-is fizetteténk vérrel,
Tevét, Kávét, ágyut, port, annyit, hogy bérrel
Tsászfár érhetné-fel ki bir arany érrel.

Eugenius Printz volt itt a' fő Vezér,
Ki Pálfi Jánoffal ejnye be fokat ér,
Leffel-holtz, Vittenberg alatta merre tér,
Starenberg, Béver Printz egy aránt ver és nyer.

Pétervár Tömösvár moit vízfsza kertüle,
Több hét száz falunál markából ki-düle,
A' Töröknek nálunk vélek öregbüle,
Az adó, méltán-is a' Tsászfár örüle.

Ezer hat száz tizben 's hétben készülének,
Ismét a' Törökre fokban fel-ülének,
Egyenefen Belgrád alá térülének,
Itt ki irhatná-le, hogy mit mivelének.

Itt volt győzedelme fényes nyeresége,
 Eugeniusnak, itt a' vitézsége,
 Itt tetszet-ki e' Printz hadi eszelsége,
 Belgrád a' miénk lett ez a' hartznak vége.

Ezután ez hazát hasznos rendbe szedte,
 Sok helyes törvénnyel meg-ékesítette,
 Hely-tartó Tanátsot Károlyus szerzett,
 Mellynek ez a' haza már sok hasznát vette.

Károly álitá-fel a' Septem-Virálist,
 Ismét Károly tette négy Districtualist,
 (a) Regálist, parasztnak ő szerzett uralist,
 Ő találta, hogy jó volna a' Canálist.

Papnak, Katonának, Barátnak törvényt tett,
 Száz forintra hatot interesül vetett,
 Egész tökét vesztett, hogy ha ki többet vett,
 Ezekkel, 's másokkal Károly híresé lett.

A' Muszkával vala ilyen szövetség,
 Károlynak, hogy ha ki lenne ellensége,
 A' Muszkának, fegyvert arra ő felsége,
 Fogna, majd meg-látod, mi leve a' vége.

A' Törökök egykor fel-fegyverkezének,
 A' Muszkára roppant sereggel jövének,
 A'

(a) Királyi Táblát.

A' frigy kötés szerint itt-is fel-kelének,
Belgrádot, több várost fokot el-vefztének.

A' Duna, 's a' Száva, leve már határunk,
A' frigy fel-bontásból illy siralmas kárunk,
Esett, a' vizen túl nints már semmi Várunk,
Vizfzva ugyan várunk, ha utánna járunk.

Eugenius Pálfi itten nem valának,
Eugenius meg-hólt; Pálfira zugának,
Hogy Feld-Marfalságot nyakába adának,
Haza ment, ekép illy nagy kárt okozának.

Ezer hét száz harmintz kilentznek folytába,
Békességet kötött, oldal fájásába,
Negyvennek folytába, meg-hólt Béts várába,
Itt várja az Urat Károly egy Kriptába.

Atyánk vala Károly Anya-is kelletett,
Az Atya helyébe ez Anya tétetett,
Mária Trésinek a' ki neveztetett,

XLIX.

Midön a' szent vizzel meg-kerefztetett.

Ezer hét száz negyven egyben fel-gyülének,
Posonyba Koronát fejére tévének,
A' Magyarok ennek igen örülének,
Hogy illyen Anyára ezek szert tevének.

Lásuk ez Anyának leve-é majd haja,
 Annyi, mint a' tengert egymást érő zaja,
 Vagy mennyi Anyáknak vala fején haja,
 De meg-menekedett nem lett semmi jaja.

Borussus, Bavarus, ki lett majd Tsászfár-is,
 Rhenanus Elector, Lengyel 's egyebek-is,
 Sax, Sárdus, ezeknél mások nagyobbak-is,
 Királyi Felsőgek, Spanyol, Frantzia-is.

Mind ezek ez Anya fejéről le-venni,
 Koronát akarák, Bavarusra tenni,
 E' Magyar Hazába Királynak fel-kenni,
 De erre ezeknek nem leheté menni.

Mert ez a' haza ez nagy Anyát szerette,
 Mivel Királynak önként maga vette,
 Azért kezét mindgyárt a' kardra vetette,
 Mellette veszélytől ekép meg-mentette.

Minden portárol egy katonát adának,
 A' Grófok, 's Nemesiek lóra fel-hágának,
 Pénzt-is az adóba bővebben hordának,
 De még ezen kívül fokát ajánlának.

Hogy a' miéink fel későn készülének,
 A' Prussusok igen nagyon bé-jövének,
 Morva, Slesiában károkat tevének,
 Frantz, Sax, és Bavarus Prágába menének.

Ba-

Bavarus Prágába (a) Koronát fel-teve,
 Lintz körül ha kapott népe iva, eve,
 De ugyan tsak Király Prágába nem leve,
 Mert a' Magyar rajta gyözedelmet veve.

Glattzot, Silésiát, a' Pruffusnak adánk,
 A' több ellenségre meg kardot ragadánk,
 A' Rajna vizén-is tul meszsze faradánk,
 Az hol meg-fordulánk, nyertefek maradánk.

A' Bavarus a' Frantz meg-nyerettetének,
 Még hazájokban-is meg-verettetének,
 Párma, Placentia, Spanyolnak esének,
 Ekép, békefségre mindenek lépének.

Már ez Nagy Anyának vala békefsége,
 De majd még a' Pruffus leve ellensége,
 Ezt jóra vitte-ki Daun Vezérsége,
 Nadasdi, 's Laudon máfok Vitézsége.

Ö minket meg tsapott, de mi-is meg-tsapánk,
 Ö mi tölünk kapott, mi-is töle kapánk,
 Ö minket harapott, mi vizfsza harapánk,
 Semmivel adofok néki nem maradánk.

Ezer hét száz ötven hathan kezdödék,
 Hatvan harmadikban az hartz végezödék,
 Ek-

(a) 1741-be 19-dik Septemb.

Ekkor e' két Udvar közt frigy köttetődék,
Senkivel azolta Anyánk nem vesződék.

A' Magyar kardjáért ez Anya szerette,
MÁRIA Trésia, ezt észre vehette,
A' Magyar; mert őt sok Tisztségre fel-vette,
Szeretetiből ezt Anyánk tselekedte.

Buda Vára követ leg-elsőbb le-tette,
A' Negyedik Béla, magofabra vitte,
A' Nagy Lajos, Sigmund ezt el-készítette,
Első Mátyás pedig meg-ékesítette.

Mária Tresia hát már mit tehetett,
Ez Várnak díszére? a' mi még kellett,
Egy Királyi Házat ebben építetett,
Melly által ez a' Vár ékesé tétetett.

Itten Oskolát-is híroft készítette,
Egy nagy mágos Tornyt tsak most emeltetö,
Mellyről mig Buda lesz, lesz emlékezete,
Emlékezetinek nem lesz végezete.

Teresiánumot Vátz, 's Bétsbe fundála,
Angyali Gárdista sereget tsinála,
Két kereftüi rendet Mária formála,
Mellyet ugyan régen Szent István találta.

Ezrek meg ezerek a' miket találta,
Correctoriumot ez Szentzen tsinála,

Ar-

Árváknak meg házat Talloson formála,
Sok szép Oskolákat sok helyen fundála.

Egy szóval ez hazát hasznos rendbe szedte,
Minden tudománnyal meg-ékesítette,
A' mi a' Lengyelnél volt azt vízfőze vette,
Ez Anya birtokát így öregbítette.

Itt már Gallicia, itt Podolia - is,
Itt Ruffia Rubra Lodomeria-is,
Itt Lemberg, kivüle mások nagyobbak-is,
Itt a' tizenhárom Város 's egyebek-is.

Egy hiba volt még-is ezen Nagy Anyába,
Hogy ez-is harapott Ádám almájába,
Azért kellett ennek lépni a' Kriptába,
De hiszem ez az út Mennynek Országába.

Éljen fiaiban, él-is Josefében,
Kinek két Korona van már a' fejében,
A' Magyaroké-is, mert szált Felségében,
Oh Isten Vezére légy vezérségében!

Éljen fiaiban, él-is, mert reptülnek,
A' Ditsőség egén ditsőségben ülnek,
Bóldogok az Anyák, kik illyeket szülnek,
A' kár, hogy az illyek meg-halnak 's vénülnek.

Ezer hét száz nyóltzvan, de hogy folydogála,
Szent András Havába éltétől meg-vála,

Vizi

Vizi betegségben, nyugalmat találá,

L.

Bétsbe, fia József Tzár székibe szálla.

Ezer hat száz hatvan négynek a' folytába,
A' ki immár jutott a' Szent Koronába,
Imperátorságnak Diademájába,
Nagy Német Országunk Frankofurt Várába.

Ezer hétszáz hetven háromba jóságát,
Morva, 's Tseh Országok József Atyaságát,
Érzték táplálván éhes jobbágyságát,
Mint régenten József Egyiptom Országát.

Kikhez eleséget fok száz szekerekkel,
Sőt mondhatom nem száz: hanem ezerekkel,
József fel-vitetett, így bánt szegényekkel,
A' kik talám ma-is adófok ezekkel.

Mint régenten Mátyás az Ország' javára,
Hetvenbe József-is Országunk hasznára,
Meg-járta hazánkat, kit szívesen vára,
A' Magyarság vélvén nem létszen kárára.

Zabot Árpát, buzát hozzánk-is bővséggel,
A' midőn küszködénk a' nagy szegénységgel,
Hetvenbe, 's kilentzbe Atyai hűséggel,
Küldött, hozzá vagyunk hát jóreménységgel.

Ezer

Ezer het száz nyoltzvan egynek a' folytába,
Szabadtságot adott egész birtokába,
Minden jobbágyinak a' vallás dolgába,
Mellyért így kiáltunk-fel minden orába.

Éljen az uj Atya Jofef fok időket,
Uralkodásában ne érjen meddöket,
Érjen minden jókkal de bővölködöket,
Arany kerekeken forgó esztendöket.

Másokat halladgyon jeles példájával,
Ezeket tsapdosó fénylő Virtusával,
Hogy ditsekedheffen így bődögságával,
Ez Haza MÄSODIK JOSEF Királyával.

Nyoltzvankét esztendö, midöni folydogála,
A' Pápa Rómából e' Felséghez szála,
Mellyet minden ember bämülva tsudála,
Mivel ez a' Madár Bétsbe ritkán hála.

Ezer, hét száz nyoltzvan négyet, hogy mondának,
Minden ház falára numerust irának,
Mellyen a' Nemefek dulának fulának,
De ellent ugyan tsak ök nem álbatának.

A' Magyar Koronát Pofonyból Béts felé,
Ezer hét száz nyoltzvan négyben el-emelé,
A' Magyar e' kintsért a' mérget tsak nyelé,
De mérgével Jósef gondját nem nevelé.

A'

A' Consiliumat Pofonyból Budára,
 A' Septemvirálist ennek szomszédjára,
 Pestről által-tette ekkép Buda Vára,
 Meg-ékesítetett hazánknak hasznára.

Sok épületeket földre térítetett,
 Görbe falakat meg-egyenesítetett,
 Klastrom Templom ebben ellent nem tehetett,
 Buda vára ekép szebb rendbe vetetett.

A' Fő Ispányságot József el-törölte,
 Kommissáriusok a' kikre vetette,
 A' Vármegyék baját, így kifebitette,
 A Költést, a' Kátsát pedig bővítette.

Kommissáriusok tizenhárman vagynak,
 Gondot ad ez a' baj akármi bölts ágynak,
 Sokszor meg-hevülnek, sokszor majd meg-fagy-
 nak,
 Szemeknek a' bajok alinni sem hagynak.

A' Klerusi rendet törvény alá vette,
 A' Szerzeteseket fok helyt el-törölte,
 Táblától a' Papok izékit ki-tétette,
 Így a' maga izékét szabadabbá tette.

Ejnye be fok kints volt fok Szerzeteséknél,
 Kivált Szent Mártonba a' Benedekeknél,
 Szá-

Számos Milliomok vóltnak ezeknél,
Ezek pénzesebbek voltak mindeneknél.

Ez a' Királyi Kints a' Királyt illette:
Hozzász fogság után szárnyra eresztette:
Azért-is magához Josef emeltette,
Mellynek-is az Ország már fok hasznát vette.

Az egész Országot Jósef meg-mérette,
Minden jövedelmét mérő fontba vette,
Az adót ugyan rá még ki-nem vetette,
De ez lesz a' vége, Musám észre vette.

Aradon egy roppant várat épitetett,
Olyat, gondolly millyet, egy Király tehetett,
Vagy egy Monárchától a' millyen lehetett,
Millyenre előtte még más nem mehetett.

Most meg-izzadozik a' Vallás dolgába,
Hogy Uniót tegyen a' nap járásában,
Azt forgattya, hányja szüntelen magába,
Oh Uram! légy vele e' szent szándékába.

Ez az aranyokat meg-öregbítette,
Egyenként garafsál hattal fellyebb tette,
Örökös jobbagyság nevét el-törlette,
Az Országot szélyvel Svákkal bé-ültette.

Kik az ökreiket ekép hajdogallyák,
Mikor földjeiket, itt, ott, szántogallyák,
Ma-

Masir kajla, Masir Tsáko, mondogallyák,
Ökröket így Német szóra tanitgallyák.

Jósef a' Német szót nagyon tanultattya,
Az Instántziákat ez nyelven halgattya,
Ki Németül nem tud Josef nem lesz Attya,
Az Országba semmi Tifztre nem hágattya.

Egy nagy épület most Pesten emelkedik,
Melly körül sok ezer ember törekedik,
Mi lesz ez, ki tudja? ha fel-nevelkedik?
Ország világ ház így Musám vélekedik.

De ki tudná számát sok találmányának,
Felsőleges, 's Királyi bölts gondolattyanak,
Mellyeket hasznára gondolt birtokának,
Mondatathafson hogy Attya Hazájának.

Füskúti Landerer Mihály
Pozsonyi, Pesti, és Kassai Könyv-nyom-
tatójában, e' következő jeles Magyar
Könyvek találtatnak.

Jeles Történetek, mellyeket a' Magyar Játék-
színtre alkalmaztatott Dugonits András, Kir.
Oktató. Az első Könyv foglalja magában
Tóldi Miklósnak szomorú Történetét; a'
2-dik Batori Máriát, ugyan szomorú Tör-
ténétét. 8vo 1794. 1. fl.

Domby Samuel (M D.) Orvosi Tanítás a' Gyer-
mekek' Nyavalyáiknak meg-esmérésekről,
és Orvosláfokról. 8vo. 1794. 1. fl. 42. xr.

Etelka' Történetei, két könyvekben. Irta Du-
gonits András, Kir. Oktató. 8. maj. 2. fl.

Az Arany Peretzek, avagy Matskási Juliánának
egy Erdélyi Kis-Aszszonynak szomorú Tör-
ténete. 8vo maj. 1. fl 30. xr.

A' Gyapjas Vitézek, két könyvbe. Irta Dugo-
nits András, Kir. Oktató. 1794. 8vo maj.
2. fl. Ezen munka, melly tsak mostaná-
ban hayta-el a' fajtót sok Magyar dolgo-
kat, főképen Almos Vezér' idejebélieket
foglalja magában.

Troja Veszedelme, mellyet a' régi Vers-szer-
zőknek irásiból egybe-szedett, és Versekbe
foglalt Dugonts András 4to. 51. xr.

Ugyan annak Uliisses' Történetei versekben 8vo
maj. 24. xr.

Mátyus István, M. D. O. és Uj Diateticája, VI.
Darab, in 8vo maj. 9. fl.

Mól-

- Mólnár Borbála Munkáji, Versekben. Ennek**
 Második Darabja készült 1792-dikben Sátor-
 Alja-Ujhelyben, melly magában foglalja az
 ő Életének igaz Tükörét. 8vo maj. 24. xr.
- Magyar Gyász, avagy Második Lajos, Magyar**
 Királynak a' Mohátsi Mezőn történt Veszede-
 delme, Versekben 8vo min. 30. xr.
- Herfort és Klárka, egy valami az érzékeny szí-**
 veknek kedvéért. II. Darab. 8vo min.
 I. fl. 15. xr.
- Somogyi Eleknek, Szegedi Minoritának, Idves-**
 séges Mulatsága. 8vo. min. I. fl.
- Kisdedek Vallásbéli Oktatása. 8vo min. 24. xr.**
Méltó volna, hogy ezen épületes Könyvetskét
minden Atyák 's Anyák gyermekeik előtt üres
óráikban olvasgatnák, avagy mások által elöt-
tök olvastatnák.
- Virgiliusnak Ekklogái, mellyeket Magyar Ver-**
 sekbe foglalt Kőszegi Rajnis József szép ké-
 pekkel 8vo maj I. fl. 20. xr.
- Voltér Úrnak Henriássa. Szilágyi Sámuel által**
 8vo maj. I. fl.
- Frantzia Országának, az első fel-zendülésétől fog-**
 va el-követett gyilkos és szerentsetlen Tör-
 ténétei. 8vo min. 36. xr.
- Száz Halotti Prédikátziók, mellyeket öszve**
 szedett és ki-adott Takáts Ádám. 8vo maj.
 III Darab. I. fl. 42. xr.
- Huzzon-egy erköltsi Prédikátziók, mellyeket**
 frantzia nyelvből magyarra fordított Sebök
 József. 8vo min. I. fl.
- Ugyan annak Bölts Salamonnak utolsó szavai,**
 mellyeket egynéhány Prédikátziókban meg-
 magyarázott. 8vo min. 45. xr.

- Az Ausztriai Parafzt, az az: Ifjúságot a' jól rendeltt mezei Gazdagságra oktató kézi könyvetske, mellyek a' magyar Parafzt ifjúság' hasznára magyarra fordított Szilágyi Sámuel, 8vo maj. 40. xr.**
- Sturm Kristóf, és Tiede János, Istennel való Társalkodás a' reggeli és estvéli órákon. Magyarra fordít. Kármán József által. II. Darab. 8vo maj. 3. fl.**
- Svédi Grófné' rendes Történetei egy Juhászfi játékkal egyetemben. 8vo min. 36. xr.**
- Mólnár János, Magyar Könyv-Ház, IV. Darab. 8vo min. 3. fl.**
- **A' Természeti Böltselkedés' Elei Newton-Tanítványinak nyomdoka szerént, II. Darab, 8vo 51. xr.**
- **Egész esztendőnek Vasárnapira és Innepi-re szolgáló Prédikátziók, 4to. 3. fl.**
- **Tizen-öt Leveli a' jó Nevelésről, 8vo. 30. xr.**
- Gróf Pontifznak, avagy a' tulajdon fia által megöletett Atyának szomorú Története. 8vo min. 20. xr.**
- Rabner Szatirái, vagy-is Gúnyoló Beszédei, Gellertnek egy víg játékával egyetemben. 8vo min. 45. xr.**
- Rátz Sámuel, Orvovi Oktatás, 8vo min. 40. xr.**
- Szabó Dávidnak, Új mértékre vett külömbb Versekre III. Könyvei 8vo 45. xr.**
- **Vers-Koszorú III. Szakaszok. 45. xr.**
- **Ki nyertes a' hang-mérséklésben? az Erdélyiek' nyelvek' járása szerint. 8vo min. 15. xr.**

Szabó

Szabó Dávidnak Parafzti Majörság. Két Darab.
Versekbe, 4to. 1. fl.

Mándi Sámuel, szívet sebhető, elmét gyönyör-
ködtetéssel tanító Római Mesékben tett
Próba. 8vo min. 45. xr.

Gazda Ember' Könyvetskéje. 8vo min. 15. xr.
Böltseségnek és jó Erköltsnek Könyve, a' ke-
gyes ifjúságnak a' tisztelendő öregségtől
nyert ajándéka. 8vo 24. xr.

Csápó József. Új Magyar Fűves Kert. 8vo maj.
1. fl. 15. xr.

Csápó József, Szegény Ember' számára készült
Orvosló könyvetske. 8vo min. 51. xr.

A' Keresztségnak meg-visgálása. 8vo min. 10. xr.

A' Keresztyénnek Ájtatósága, és hitbéli Tanú-
sága. 8vo min. 40. xr.

Faludi Ferentz, Nemes Ember, Nemes Afz-
szony, és Nemes Úrni 8vo min. 1. fl.

Faludi Bölt és figyelmetes Udvari Ember III. száz
Maximát foglalván magában. 8vo min. 1. fl.

Fridrik Eliziumtan. 8vo 20. xr.

Haller Albertnek a' Sz. Írásban lévő leg-fontos-
sabb Igazságokról írott Levelei, fordítottak
németből Szilágyi Márton által. 8vo 30. xr.

Némethi Samuel Hiv Lelki-Páfztor, avagy an-
nak rövid le-rajzolása, miképen kellen az
Egyházi Szolgának az Istentől reá biza-
tott nyájának juhait beteg és firalmas ágyok-
ban, szükséges Tanáts-adásokkal és vi-
gafztalásokkal legeltetni és erősíteni, 8vo
1. fl. 20. xr.

Patientia. Barát - Tántz, mellyre minden Fér-
fiak, és Afzszonyi - rendek hivatalosok.
8vo 36. xr.

Sieg-

Siegvárt Klastromi Története 8vo 2. fl.
Német Mihály Sövényházy Plebánus a' Sellyem Juhokról Oktatása. 8vo 36. xr.

Az Útak' és Utszák' építésének módja, mellyet irt Gautier Úr, Frantzia Országban Királyi Indzsenér, és a' Hidak', Töltések', Ország-Útak', 's Városi Utszák' Inspectorá, mostan pedig Magyarúl ki-adott Kováts Ferentz Mathematicus. 8vo. Pofony. 1. fl.

Cifio, az az: az Astronomia tudománynak rövid értelemmel való le-írása, 8vo. 7. xr.

Eufemia, vagy a' Vallás' Győzedelme, szomorú Darab, Arnaud által, 8vo. Pofonyban. 40 xr.

Herkules keresztyén Bullioni Godofrednek Hadi munkái. Irta Deákból Gerő György II. Rész, 8vo. Kásán. 1. fl. 8. xr.

Juh-tartásról rövid Oktatás, mellyhez adattatott a' Dohány termesztésnek Mestersége, 8vo. Pofonyban. 24. xr.

Klobusitzky Antal, Hasznos mulatság, az az: a' kisedek' tanúságára, és hasznokra szedett kérdések és feleletek, Frantziából magyarra fordította, 8vo. Pofonyb. 12. xr.

Szaicz Leo Mária kis Magyar Phraszeologia, vagy Magyar Tzitzeró, az az: Válogott szép magyar Mondások, mellyeket Kárdinális Pázmány Péter Prédikátzióiból Ki szedegetett, 's magának fel-jegyzett, 8vo. 40. xr.

Taxonyi János, az ember' erköltseinek és az Isten' igazságának Tüköre, az az: némelly ritka és válogott Történetek, 4to. Kásán. 1. fl.

Vajda

Vajda Sámuel, Szent Benedek szerzetén lévő Tihányi Klástromnak Apátura, A' mi Urunt Jéhus Kristus' Elete, mellyet a' négy Évangéliomokból egyet tsinálván, rendbe szedett, és sok idvességes Tanúságokkal meg-bővített. III. Kötés, Pos. 4. fl.

Verböczi István Magyar és Erdély Országának Törvény-Könyve, 8vo. Posonyban, és Kásán. 45. xr.

Drelincourt Károly, a' Keresztyén Léleknek halál' félelmei ellen való Orvosságai, és Vigasztalásai, némelly boldog ki-múlásra való készületekkel, Magyarra fordította Zágoni Aranka György, Erdély Országban Superintendens. Két Darab, 8vo. Posonyban. 1. fl. 15. xr.

Florentina' és Philostenes' ritka szereteteknek Történeti, 8vo. 9 xr.

Fortunátusról igen szép nyájas História, miképen az' ő erzfényéhez, és kívánt kedves süvegetskéjéhez jutván, és több történt sok dolgairól, 8vo. Pesten. 10 xr.

Szőnyi Béjamin Gyermekek' Fifikája, avagy olly szép és hasznos Tudomány' Sengéje, mellyben kevés példák által meg-mutattatik, mint kellesek szoktatni a' gyermekeket, és együgyü embereket, az Istennek sok-féle Teremtéseiről való kegyes és kedves elmélkedésére, és az, azokban nyilván-való Isteni Böltseséget, hatalmat, jó-ságot 's a' t. vélek esmértemi és tsudáltatni, 8vo. Posonyban 20. xr.

Pract. Janor
Pract. Janor

iuxta

